

Liukuvien keskiarvojen hyödyntäminen päivätreidauksessa

Samuel Rämö

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä(t) Samuel Rämö
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyön nimi Liukuvien keskiarvojen hyödyntäminen päivätreidauksessa
Sivu- ja liitesivumäärä 47
<p>Opinnäytetyön aiheena on liukuvien keskiarvojen hyödyntäminen päivätreidauksessa. Työssä luodaan opas treidauksesta ja teknisestä analyysistä syventyen liukuviin keskiarvoihin. Tavoitteena on luoda selkeä kuva treidaamisesta ja sen tärkeimmistä työkaluista, suosituimmista ja tärkeimmistä teknisen analyysin indikaattoreista sekä luoda tietopohjaan perustuva treidausstrategia.</p> <p>Teoriaosuudessa käsitellään treidausta ja sen eroja perinteiseen sijoittamiseen. Tutkitaan treidauksen tärkeimpiä työkaluja kuten kassan- ja riskienhallintaa, psykologiaa sekä treidausstrategiaa. Otetaan selvää päivätreidauksesta sekä muista eri treidaustyyleistä. Teknisestä analyysistä tarkastellaan suosituimpia ja tärkeimpiä kuvioita sekä indikaattoreita. Tutkitaan myös treidausstrategian hyviä ominaisuuksia ja millä tavoin strategia kannattaisi rakentaa.</p> <p>Toiminnallisessa osuudessa rakennetaan liukuvien keskiarvojen pohjalle sekä tietopohjaan perustuen esimerkinomainen treidausstrategia. Strategian avulla työn kirjoittaja tekee 10 päivän aikana päivätreidausta oikealla rahalla raportoiden ne treidauspäiväkirjaan. Yksittäisiä treidejä ja päiväkirjan lopullista tulosta analysoidaan tietoperustaan sekä strategian asettamiin tavoitteisiin.</p> <p>Päiväkirjan tuloksien perusteella voidaan todeta, että liukuvien keskiarvojen avulla on mahdollista tehdä tuottoa päivätreidauksessa. Strategia ja erityisesti luodut systeemit vaativat kuitenkin vielä kehittämistä, jotta virheellisiä osto- ja myyntisignaaleja pysytään vähentämään. Kokonaisuudessaan opinnäytetyö antaa aktiivisemmasta kaupankäynnistä kiinnostuneille selkeän kuvan siitä mitä treidaus ja tekninen analyysi on sekä millä tavoin strategian voi rakentaa ja miten sitä on mahdollista hyödyntää markkinalla.</p>
Asiasanat Treidaaminen, Päivätreidaus, Tekninen analyysi, Liukuvat keskiarvot, sijoittaminen

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Sijoittaminen & Treidaus.....	2
2.1	Osakemarkkinat	2
2.2	Treidauksen erot perinteiseen sijoittamiseen.....	3
2.3	Treidaustyyli	4
2.3.1	Skalppaus	4
2.3.2	Päivätreidaus	5
2.3.3	Swing-treidaus	5
2.3.4	Positiotreidaus	5
2.4	Psykologia sekä kassan- ja riskienhallinta	6
3	Tekninen analyysi.....	8
3.1	Kynttiläkuviot	9
3.2	Volyymi	10
3.3	Trendit.....	11
3.4	Tuki- ja vastustasot	13
3.5	RSI	15
3.6	MACD	16
3.7	Liukuvat keskiarvot.....	18
3.7.1	Yksinkertainen liukuva keskiarvo (SMA)	18
3.7.2	Exponentaalinen liukuva keskiarvo (EMA)	19
4	Treidausstrategia.....	20
4.1	Hyvän strategian ominaisuuksia	20
4.2	Treidaustyyli ja arvopaperit.....	21
4.3	Kassan- ja riskienhallinta.....	22
4.4	Liukuvien keskiarvojen säännöt.....	22
4.4.1	Tuki ja vastustaso	23
4.4.2	Kultainen risti/Kuoleman risti.....	23
4.5	Tavoitteet ja strategian yhteenveto	24
5	Treiduspäiväkirja	25
5.1	Treiduspäivä 1	26
5.2	Treiduspäivät 2 ja 3	28
5.3	Treiduspäivä 4	30
5.4	Treiduspäivä 5	31
5.5	Treiduspäivä 6	33
5.6	Treiduspäivä 7	35

5.7	Treiduspäivä 8.....	36
5.8	Treiduspäivä 9.....	38
5.9	Treiduspäivä 10.....	39
5.10	Yhteenveto.....	41
6	Pohdinta.....	42
6.1	Strategian toimivuus ja kehittäminen.....	42
6.2	Psykologiset haasteet.....	44
6.3	Oman oppimisen arviointi.....	44
	Lähteet.....	45

1 Johdanto

Opinnäytetyön aiheena on liukuvien keskiarvojen hyödyntäminen päivätreidaamisessa. Treidaamisen suosio on kovassa kasvussa ja suomessa vielä hieman tuntematon sijoitustyyli. Treidaaminen on perinteiseen sijoitustyyliin verrattuna aktiivisempaa kaupankäyntiä markkinalla. Aikaikkunat kauppoille voi aina olla sekunneista, minuutteihin, tunteihin tai jopa päiviin. Treidaajien tavoitteena on tehdä parempaa tuottoa aktiivisella kaupankäynnillä verrattuna perinteiseen sijoitustyyliin.

Treidaajat hyödyntävätkin kaupankäyntiin useimmiten teknistä analyysiä ja sen erilaisia indikaattoreita. Treidaustyyliä on myös erilaisia ja tämän opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa keskitytään päivätreidaukseen.

Tavoitteena on luoda opas treidaamisesta sekä teknisestä analyysistä ja tehdä päivätreidausta oikealla rahalla liukuvien keskiarvojen avulla. Tarkoituksena on havainnollistaa treidaamisesta sekä sijoittamisesta kiinnostuneille mitä päivätreidaaminen käytännössä on ja millä tavalla sitä voi toteuttaa. Työssä tarkastellaan treidaamisen tärkeimpiä työkaluja kuten kassan- ja riskienhallintaa, psykologiaa sekä treidausstrategiaa. Käsitellään myös teknistä analyysiä ja sen tärkeimpiä sekä suosituimpia indikaattoreita. Toiminnallisessa osuudessa luodaan tietoperustan pohjalta esimerkinomainen treidausstrategia liukuville keskiarvoille ja treidataan sen avulla 10 päivää. Treidit kirjataan ja analysoidaan treidauspäiväkirjaan. Tuloksia verrataan tietoperustaan ja asetettuihin tavoitteisiin.

Opinnäytetyössä vastataan seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä treidaaminen ja tekninen analyysi on?
- Miten luoda treidausstrategia?
- Voiko liukuvien keskiarvojen avulla tehdä tuottoa päivätreidauksessa?

Aihe valikoitui tekijän kiinnostuksesta treidaukseen sijoitustyylinä ja sen havainnollistaminen esimerkein aiheesta kiinnostuneille. Olen itse treidannut ja hyödyntänyt teknistä analyysiä noin vuoden verran. Kirjallisuutta ja artikkeleita treidaamisesta löytyy suomen kielellä jo jonkin verran, mutta käytännön esimerkkejä strategian luonnista tai itse treidaamisesta on vähemmän. Käytännön esimerkkejä kirjoittaja itsekkin olisi kaivannut treidaus uransa alussa. Tämän opinnäytetyön avulla treidaamisesta kiinnostuneet näkee mitä treidaus ja tekninen analyysi on, miten strategian voi luoda ja millä tavoin sitä on mahdollista markkinalla hyödyntää.

2 Sijoittaminen & Treidaus

2.1 Osakemarkkinat

Osakemarkkinoiden kautta sijoittajat ostavat sekä myyvät osakkeita ja muita arvopapereita. Arvopaperit millä käydään kauppaa osakemarkkinoilla ovat yleensä osakkeita, eli omistusosuuksia julkisista yhtiöistä. Osakemarkkinat toimivat hyvin yksinkertaisella tavalla. Ostaja määrittää hinnan millä haluaa osaketta ostaa ja myyjä kertoo hinnan millä haluaa osaketta myydä. Pörssi seuraa osakekantojen tarjontaa sekä kysyntää ja ostajan sekä myyjän hintojen kohdatessa osakkeet vaihtavat omistajaa. (Blomster 2020)

Osakemarkkinoiden tehtävä osana rahoitusmarkkinoita on tehokas varojen ja resurssien kohdentaminen, informaation välittäminen, likviditeetin parantaminen sekä riskien hajauttaminen. Yrityksillä on mahdollisuus rahoittaa omaa liiketoimintaansa laskemalla liikkeelle ja myymällä sijoittajille omia osakkeita listautumisannin muodossa. Osakemarkkinoilla useimmiten myös viitataan yhteen tai useampaan osakeindeksiin. Indeksit sisältävät vain osan kaikista kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista, mutta indeksien kehityksen silti nähdään kuvaavan koko osakemarkkinan muutosta. (Blomster 2020)

Markkinapaikka	Indeksi
Helsinki	OMX Helsinki
Lontoo	FTSE
Frankfurt	DAX
Tokio	Nikkei 225 Topix
New York	Dow Jones Industrial Average S&P 500 Nasdaq
Pariisi	CAC 40
Shanghai	SSE

Kuva 1 Keskeisimpiä osakeindeksejä (Knüpfer & Puttonen 2018, 61)

Kuvassa 1 on keskeisimpiä osakeindeksejä maailmalta. Indekseissä näkyvät numerot kuvaavat yritysten lukumäärää, joiden kehitystä indeksi seuraa. Esimerkiksi S&P 500-indeksi seuraa 500 amerikkalaisen yrityksen kehitystä. Tyypillisesti osakeindeksit ovat markkina-arvopainotteisia eli yrityksen paino indeksissä määräytyy sen markkina-arvon perusteella. Markkina-arvo lasketaan kertomalla osakkeiden lukumäärä osakkeen hinnalla. Indeksien hinnan muutokset perustuvatkin lähtökohtaisesti suurimpien yritysten hintojen muutoksiin, koska niiden paino indekseissä on paljon pienempiä yrityksiä suurempi. (Knüpfer & Puttonen 2018, 61)

2.2 Treidauksen erot perinteiseen sijoittamiseen

Perinteisen sijoittamisen yleisenä ideana on kasvattaa varallisuutta pitkällä ajanjaksolla ostamalla ja pitämällä erilaisia arvopapereita hallussa useita vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Blomsterin mielestä sijoittamisen pitkä aikajänne on vähintään 5 vuotta, erinomaisesti 10 vuotta ja maksimissaan 25–30 vuotta. Tavoitteena on esimerkiksi kasvattaa eläketiliä vuosikymmenten aikana. Sijoituskohteita on monenlaisia esimerkiksi osakkeita, indeksejä, rahastoja, joukkovelkainakirjoja tai muita sijoitusinstrumentteja. Tyypillisesti sijoittajat osakkeita ostaessaan ovat kiinnostuneet perinteisistä tekijöistä, kuten yritysten tilinpäätöksistä sekä yritysten johdon ennusteista. (Blomster 2018; Folger 2021)

Treidaamisen pääasiallinen idea on sama kuin sijoittamisessa eli kasvattaa omaa varallisuutta, mutta tapa miten sitä toteutetaan, on erilainen. Perinteisellä sijoitusstrategialla arvopapereita pidetään hallussa useita vuosia. Treidaamisessa sen sijaan tavoitteena on tehdä lyhyemmässä ajassa enemmän kauppooja ja tällä tavoin kasvattaa vähitellen varallisuutta. Toimeksiantoja tehdään useampia ostamalla tai myymällä osakkeita, hyödykkeitä, valuuttapareja tai muita instrumentteja. Treidaajien tavoitteena on saada parempaa tuottoa aktiivisemmalla kaupankäynnillä, kuin perinteisellä sijoitusstrategialla. Kun sijoittajat voivat tyytyä 10 %-15 % vuosituottoon niin treidaajat sen sijaan saattavat tavoitella 10 % tuottoa kuukaudessa. Treidaamisessa hyödynnetään markkinoiden päivittäisiä vaihteluita niin nousevien, kuin laskevien markkinoiden muodossa. Kaupankäyntien voitot muodostuvat ostamalla arvopaperia halvemmalla hinnalla ja myymällä korkeammalla hinnalla. Kauppaa voidaan käydä myös toiseen suuntaan ja tuottoja pystytään tavoittelemaan laskeviin markkinoihin. Eli kaupankäynnin voitot saadaan ensin myymällä korkeammalla hinnalla ja sitten ostamalla halvemmalla. Tämä tunnetaan nimellä shorttaus eli lyhyeksi myynti. Treidaustyyplejä on myös erilaisia ja niillä määritetään, minkälaisella ajanjaksolla arvopapereita pidetään hallussa. (Folger 2021)

Sijoittajat useimmiten tarkastelevat fundamenttisia tekijöitä ostaessaan arvopapereita, mutta lyhyellä aikavälillä kauppaa tehdessä osakkeiden hintojen muutoksiin vaikuttaa myös paljon muita tekijöitä kuin talouden fundamentit. Treidaajat hyödyntävätkin usein kaupankäyntiin kynttilägraafeja ja erilaisia teknisen analyysin indikaattoreita. Treidaamisen suosio on kasvanut suuresti ja sen aloittaminen on todella helppoa. Kuka vain voi tehdä talletuksen välittäjän tilille ja aloittaa aktiivisen kaupankäynnin. Ihmiset aloittavat ja kokeilevat treidausta houkutusena sen suurista tuloista sekä vapaudesta. Kuitenkin Ankelon mukaan noin 90 % aloittelevista treidaajista epäonnistuu ensimmäisen vuoden aikana, mutta Lepikön mielestä tämä luku on hieman yläkanttiin ja oikea prosenttiluku olisi noin 60 %-85 %. Silti keskimääräinen treidaaja häviää rahaa. Perusteiden opetteluun ei välttämättä käytetä aikaa ja lopputuloksena on tällöin lähes aina oman pääoman menettäminen.

Treidaaminen ei siis ole helppoa ja oikotienä nopeisiin sekä suuriin tuottoihin, mutta se ei tarkoita sitä, etteikö treidaamista kannattaisi aloittaa. Lepikkö kertoo, että treidaamisen kolme tärkeintä tuki- kipilaria on riskienhallinta, psykologia sekä treidausstrategia. Hallitsemalla nämä kolme kokonaisuutta yhdessä ammattimaisen suunnitelman, periksiantamattomuuden ja järjestelmällisyyden kasvava mahdollisuus tulla voitolliseksi treidaajaksi. Tähän ei kuitenkaan päästä hetkessä, vaan tämä vaatii satojen tai jopa tuhansien tuntien käyttämistä opetteluun. (Ankelo 2018; Lepikkö 2020, 14–21)

2.3 Treidaustyyli

Treidaustyyliä on erilaisia ja ne voidaan jakaa neljään eri tyyliin sen perusteella, miten aktiivisesti kauppaa käydään. Treidaamisen ei ole pakko olla aktiivista päivätreidausta, vaan se voi olla pidemmän aikavälin swing-treidaamista tai positiotreidaamista. Kuvassa 2 nähdään yleisimmät treidaustyyliä ja niiden aikaraamit sekä pitoajat. Tarkastellaan nämä aktiivisimmasta pitkäjänteisimpään. (Lepikkö 2020, 24)

Tyyli	Aikaraami	Pitoaika
Positiotreidaaminen	Pitkä	Kuukausista vuosiin
Swing-treidaaminen	Lyhyt	Päivistä viikkoihin
Päiväkauppa	Lyhyt	Päivänsisäisesti
Skalppaaminen	Erittäin lyhyt	Sekunneista minuutteihin

Kuva 2 Treidaustyyliä (Ankelo 2018)

2.3.1 Skalppaus

Skalppaajat tavoittelevat nopeita ja pieniä voittoja markkinan heilunnasta. Tässä haetaan aggressiivisesti toimeksiantoja, missä hyödynnetään niin nousevia kuin laskevia hintoja. Skalppaamisessa käytetään pääasiassa teknistä analyysia tai luetaan toteutuneita kauppoja ja tarjouskirjoja. Aikaraami on todella lyhyt ja treidit kestävät sekunneista minuutteihin. Skalppaamista pidetään yhtenä treidaamisen vaikeimmista tyyleistä. (Lepikkö 2020, 25)

Skalppaaminen sopii parhaiten aktiiviselle kauppiaille, joka voi tehdä nopeita päätöksiä ja toimia niiden mukaan epäröimättä. Miltonin mukaan kärsimättömät ihmiset voisivat olla parhaita skalppaajia, koska he odottavat treidien tuottavan voittoa heti ja osaavat myös nopeasti poistua treidistä, mikäli voittoa ei ole nopeasti näkyvissä. Onnistuminen skalppaajana vaatii keskittymistä ja nopeita toimia. (Milton 2022)

2.3.2 Päivätreidaus

Päivätreidaaminen on suosituin treidaustyyli, joka on useimmiten treidaamista päivätyökseen tekeville ammattilaisilla käytössä. Päiväkaupassa yleensä treidit tehdään aina päivän aikana ja positioita ei jätetä yön yli auki. Treideissä hyödynnetään pääasiassa teknistä analyysiä, mutta joissain tapauksissa treidejä voidaan tehdä myös fundamenttipohjalta, esimerkiksi yrityskohtaisten uutisten pohjalta. Päivätreidauksessa ostoja tehdään niin nouseviin kuin laskeviin hintoihin. (Lepikkö 2020, 26)

Päivätreidaamisessa pystytään näkemään ja hyödyntämään markkinan nopeat sekä volatiliset liikkeet sekä se on yksi jännittävimmistä ja nopeatempoisimmista kaupankäyntitavoista. Toiseksi oma pääoma ei ole riskialttiina öisin markkinan liikkeille, koska positioita ei jätetä yön yli auki. Päivätreidaus vaatii paljon aikaa ja huomiota hyvien ostopaikkojen löytämiseen. (Zucchi 2022)

2.3.3 Swing-treidaus

Swing-treidaamisessa treidit kestävät päivistä viikkoihin ja tämä tyyli sopii myös päivätyössä käyville treidaajille. Treideissä hyödynnetään tunnistettavissa olevaa markkinatrendiä ja teknistä analyysiä. Treidejä otetaan nousevien kurssien lisäksi myös laskeviin kursseihin shorttaamalla. (Lepikkö 2020, 27)

Swing-treidaus sopii henkilöille, jolla on kärsivällisyyttä odottaa hyvää ostopaikkaa. Swing-treidaamisessa treidejä pidetään yleensä yön yli, joten hyviä hermoja vaaditaan oman pääoman ollessa markkinalla, kun et itse ole tietokoneen äärellä. Swing-treidaaminen edellyttää yleensä suurempaa tappioriskiä, kun esimerkiksi päiväkaupassa. Rauhallisuutta ja kärsivällisyyttä tarvitaan varsinkin silloin, jos treidi näyttää olevan näkemystäsi vastaan. (Milton 2022)

2.3.4 Positiotreidaus

Positiotreidaaminen on treidaustyyleistä pitkäjänteisin. Treideissä hyödynnetään fundamenttianalyysiä sekä teknistä analyysiä. Pitoaika on kuukausista vuosiin. Positiotreidauksessa seurataan niin päivä-, viikko- sekä kuukausikynttilöitä. (Lepikkö 2020, 28)

Positiotreidaus sopii kaikista kärsivällisimmille ja vähiten hermostuville ihmisille. Treidit voivat kestää vuosia ja hinta voi tämän aikana liikkua niin nousu- kuin laskutrendissäkin. Positiotreidaajien on oltava välittämättä yleisestä markkinan mielipiteestä ja luotettava omaan näkemykseen. (Milton 2022)

2.4 Psykologia sekä kassan- ja riskienhallinta

Osakemarkkinat ovat arvaamattomat ja on hyväksyttävä, ettei aina voi tietää tulevaa. Treidaajan on opittava reagoimaan oikein psykologisiin haasteisiin, mitä osakemarkkinat tuovat eteen päivittäin. Treidaajan on toimittava aina rauhallisesti ja järkevällä tavalla sekä luotettava omaan treidausprosessiin. Prosessi sisältää kassan- ja riskienhallinnan, psykologian sekä treidausstrategian. (Lepikkö 2020, 47)

Psykologiset haasteet näkyvät treidatessa esimerkiksi pelkona, katumuksena tai ahneutena. Pelko voi saada treidaajan sulkemaan treidejä ennen aikaisesti tai pidättäytyä ottamaan riskejä tappioiden pelossa. Katumus voisi saada treidaajan tekemään treidejä sen jälkeen, kun alun perin oli jo päättänyt jättää toimeksiannon tekemättä hinnan nopeiden liikkeiden takia. Ahneus voi näkyä liiallisena voitonhaluna sekä treidejä tehdään liikaa, jonka jälkeen se alkaa näkyä epäoptimaalisina valintoina. Näitä tunteita on opeteltava tunnistamaan ja hallitsemaan, sillä ne voivat johtaa huonosti perusteltuihin ja impulsiivisiin osto- tai myyntipäätöksiin. Psykologisia haasteita voidaan helpommin tunnistaa esimerkiksi pitämällä kirjaa omista treideistä, johon merkitään kaikki treidit sekä analysoidaan etenkin epäonnistuneet treidit. Näin virheitä sekä psykologisia haasteita on helpompi tunnistaa ja niistä voidaan oppia. Psykologisten haasteiden tunnistaminen sekä niiden käsitteleminen oikein ovat yksiä tärkeimpiä ominaisuuksia, mitä treidaajan tulee hallita. (Huovinen 2020; Scott 2022)

Treidaamisessa tarvitaan myös erinomaista riskienhallintaa. On hyväksyttävä se, ettei aina analyysit sekä ennustukset ole oikeassa, jolloin riskienhallinnan merkitys kasvaa. Lepikön mukaan 10–20 % treideistä tuottaa 80 %-90 % tuotoista. Tämä tarkoittaa, että loput 80 %-90 % treideistä on tappiollisia tai nollatulokset treidejä, joissa on keskityttävä minimoimaan riskit. Tärkein työkalu riskienhallinnassa on stop-loss toimeksianto. Stop loss -toimeksianto realisoituu tappioksi automaattisesti, kun se saavuttaa asetetun tappiorajan. Tämä tulee suunnitella ja asettaa aina samaan aikaan, kun toimeksiantoa ollaan tekemässä. (Lepikkö 2020, 54)

Riski	Tuotto	Nollatulokseen vaadittava voittoprosentti (%)
1.00	1.00	50 %
1.00	1.25	45 %
1.00	1.50	40 %
1.00	1.75	37 %
1.00	2.00	34 %
1.00	2.50	29 %
1.00	3.00	25 %
1.00	3.50	22 %
1.00	4.00	20 %
1.00	4.50	19 %
1.00	5.00	17 %

Kuva 3 Riski/tuotto-suhde ja nollatulokseen vaadittava voittoprosentti. (Lepikkö 2020, 56)

Riskienhallinnan ja voitollisen treidaamisen toinen tärkeimmistä työkaluista on riski/tuottosuhde. Tämä tarkoittaa suhdelukua euromääräisen tappion ja voiton välillä. Esimerkiksi ostaessa osaketta 100 eurolla ja siihen asetetaan tuottotavoite 120 euroon ja stop loss -taso 90 euroon tällöin riski/tuotto suhde on 1:2. Eli riskeeraat 10 euron tavoitellaksesi 20 euron tuottoa. Kuvassa 3 nähdään taulukko riski/tuotto suhteista ja nollatulokseen vaadittavasta voittoprosentista. Voitolliseen treidaamiseen siis ei vaadita, että yli 50 % kaupoista olisi voitollisia, vaan kasvattamalla riski/tuotto suhdetta nollatulokseen vaadittava voittoprosenttikin pienenee. (Lepikkö 2020, 55)

Riskien- ja kassanhallinnan kolmas osa on määrittää yksittäisen treidin ja kassan maksimitappio. Tämän määrittäminen on tärkeää siitä syystä, ettei mahdollinen tappioputki tuhoaisi pääomaa liikaa. Treidatessa olisi hyvä määrittää yksittäisen treidin riskitaso sekä koko salkun riskitaso. Stop-loss tasolla saadaan määritettyä yksittäisen treidin riskitason. Koko salkun riskitasoa voidaan määrittää esimerkiksi euromääräisellä päivän maksimitappiolla, jonka jälkeen ei toimeksiantoja kyseisenä päivänä tehdä. Kuvassa 4 nähdään, kuinka paljon portfolion laskun jälkeen vaaditaan tuottoa prosentuaalisesti tappioiden kattamiseen. Kuvan avulla voi havainnoida omaa riskinsietokykyä ja siten salkun maksimitappiota. Sippolan oman kokemuksen ja arvion mukaan treidaajien maksimitappio arvot ovat 0,5 %-5 % välillä omasta kassasta sekä riippuen riskinsietokyvystä. (Sippola 2022)

Portfolion lasku	Tappioiden kattamiseen vaadittava tuotto
5 %	5,30 %
10 %	11,2 %
20 %	25 %
30 %	42,90 %
40 %	66,70 %
50 %	100 %
60 %	150 %
70 %	333 %
80 %	500 %

Kuva 4 Portfolion lasku ja tappioiden kattamiseen vaadittava tuotto (Sippola 2022)

3 Tekninen analyysi

Tässä kappaleessa tutkitaan mitä tekninen analyysi on sekä miten erilaisia teknisen analyysin indikaattoreita on mahdollista hyödyntää treidauksessa. Teknisen analyysin ideana on analysoida historiallisia kurssitietoja, jotta pystyttäisiin ennustamaan tulevia hinnanmuutoksia. Tätä on mahdollista hyödyntää markkinoilla, missä kohteen hinta muodostuu pääasiassa kysynnän ja tarjonnan mukaan. Teknisessä analyysissä keskitytään erilaisiin trendeihin, indikaattoreihin, kuvioihin sekä volyyymiin. (Laakso 2018a)

Sijoituspäätöksiin sekä arvopapereiden analysointiin käytetään kahta ensisijaista menetelmää fundamentti analyysiä ja teknistä analyysiä. Fundamentti analyysissä arvioidaan liiketoiminnan käypää arvoa sekä analysoidaan tilinpäätöksiä, kun taas teknisessä analyysissä keskitytään ensisijaisesti hintamuutosten tilastolliseen analyysiin. Lepikön mielestä tekninen analyysi toimii, koska arvopaperit vaihtavat omistajaa markkinoilla jatkuvasti sekä kysynnän ja tarjonnan epäbalanssin vuoksi hinnat vaihtelevat lakkaamatta. Kurssigraafilta on luettavissa jokainen transaktio ja hinnan muutos, mitkä tarjoavatkin treidaajille paljon tärkeää tietoa siitä, onko markkinalla enemmän osto- tai myyntipainetta sekä mihin suuntaan trendi on mahdollisesti menossa. (Hayes 2022; Lepikkö 2020, 63)

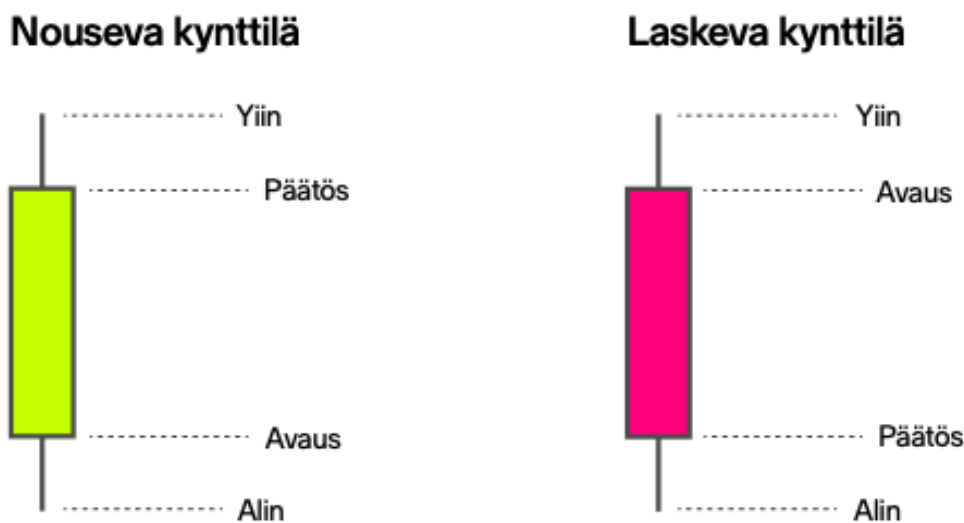
Nykypäivän tekninen analyysi perustuu Dow:n työhön, ja analyytikot perustavat sen kolmeen olettamukseen:

1. Markkina diskonttaa kaiken. Analyytikot uskovat, että osakkeeseen on jo hinnoiteltu kaikki yrityksen fundamentaaliset tekijät, laajat markkinatekijät sekä markkina psykologian. Analysoitavaksi jää ainoastaan hintojen muutokset markkinalla.
2. Hinta liikkuu erilaisissa trendeissä. Analyytikot uskovat, että hinnat liikkuvat jopa satunnaisessa markkinaliikkeessä trendien suuntaan. Eli uskotaan enemmän trendin jatkavan samaan suuntaan kuin, että se muuttaisi suuntaansa. Suurin osa tekniseen analyysiin kaupankäyntistrategioista perustuu juuri tähän oletamaan.
3. Historia tapaa toistaa itseään. Hintaliikkeiden toistuva luonne johtuu useimmiten markkina-psykologiasta, joka sijoittajilla näkyy tunteiden kuten pelon tai jännityksen muodossa. Teknisessä analyysissä käytetään erilaisia kuvioita analysoidakseen näitä tunteita ja siten ennustamaan trendejä. (Hayes 2022)

Opinnäytetyön eri kappaleissa olevat esimerkki treidit eivät ole strategia- tai sijoitussuosituksia, vaan tarkoitus on havainnollistaa, miten eri kuvioita tai indikaattoreita olisi mahdollista hyödyntää treidaamisessa.

3.1 Kynttiläkuviot

Kynttilägraafit ovat aikoinaan Japanissa kehitetty sekä nykyään treidaajien kovassa suosiossa. Ne antavat sijoittajille laajaa tietoa arvopaperista sekä ne ovat suunniteltu siten, että niitä on helppo lukea ja tulkita. Kynttilägraafit antavat paljon enemmän tietoa hinnanmuutoksista verrattuna perinteiseen linjakuvaajaan. Kun linjakuvaaja kertoo vain yhdestä datapisteestä, mikä on yleensä päivän sulkuhinta, niin sen sijaan kynttilägraafi kertoo valitun ajanjakson avaushinnan, sulkuhinnan, korkeimman hinnan sekä matalimman hinnan. Kynttilöistä voidaan myös tulkita erilaisia kuvioita, millä voidaan ennustaa esimerkiksi trendin muutoksia. (Milton 2021; Laakso 2018b)

Kuva 5 Kynttilägraafi (Lepikkö 2020, 67)

Kuvassa 5 on nouseva ja laskeva kynttilägraafi. Nämä ovat suorakaiteen muotoisia palkkeja, mitkä kertovat instrumentin hinnan muutoksista. Kynttilät kuvaavat ajanjaksoja, jotka voivat vaihdella sekunnista kuukauteen tai jopa vuoteen. Yksi kynttiläkuvaaja kertoo kyseisen ajan jakson hinnan kehityksestä. Vihreä kynttilä kertoo hinnan noususta ja punainen kynttilä hinnanlaskusta. Kynttilän paksua osaa puhutellaan kynttilän kehona. Nousevan kynttilän kehon pohja kertoo avaushinnan ja kehon yläosa päätöshinnan. Laskeva kynttilä toimii tässä päinvastaisesti eli kehon yläosa on avaushinta ja pohja kertoo päätöshinnan. Kynttilän kehon alapuolella ja yläpuolella olevia viivoja puhutellaan kynttilän lankoina tai häntinä. Nämä kertovat kyseisen kynttilän ajanjakson ylimmän ja alimman hinnan. (Laakso 2018b)

Kuva 6 Trendin käännöksestä kertovia kynttiläkuvioita (Lepikkö 2020, 74)

Kynttilät voivat muodostaa erilaisia kynttiläkuvioita. Kuvioiden muodostumiseen tarvitaan vähintään kaksi kynttilää. Erilaisille kynttiläkuvioille on keksitty paljon nimiä, kuten esimerkiksi hammer, three black crows, bullish harami tai hanging man. Lepikön mielestä näiden yksittäisten kuvioiden nimien opetteluun ei kannattaisi käyttää aikaa, vaan opeteltaisiin näkemään erilaisia heikkoja ja vahvoja kynttilöitä sekä niiden muodostamia kuvioita. Kuvassa 6 nähdään erilaisia kynttiläkuvioita, mitkä voisivat johtaa nouseviin tai laskeviin hintoihin. Kynttiläkuvioilla voidaan esimerkiksi indikoida trendin suunnan muutoksesta. (Lepikkö 2020, 74)

3.2 Volyymi

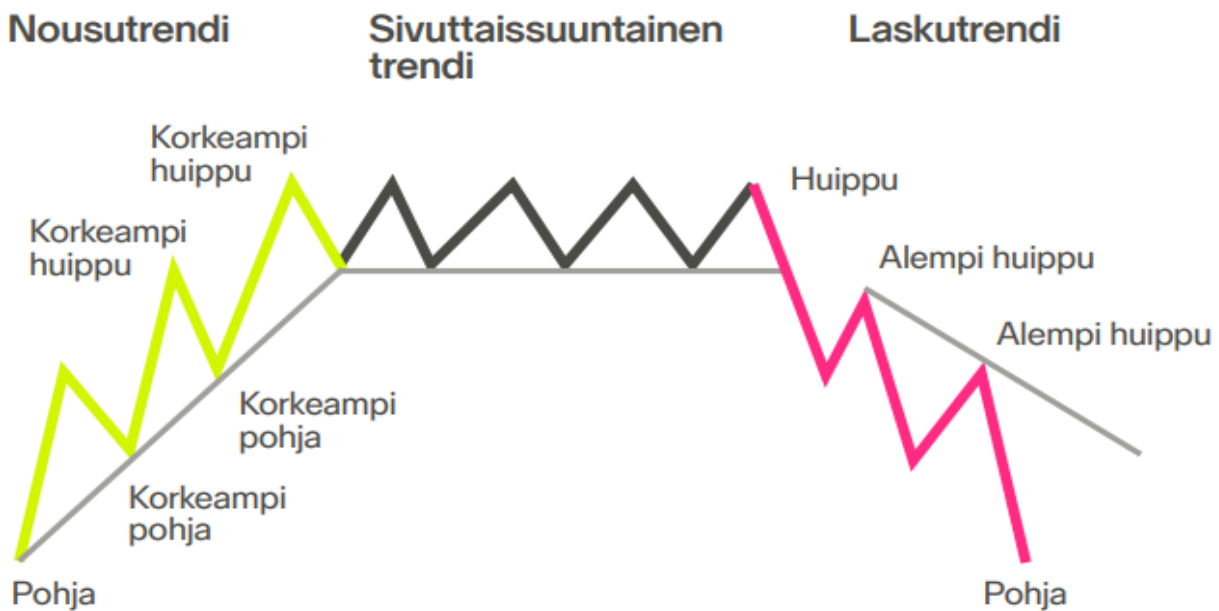
Volyymillä tarkoitetaan arvopaperin osakkeiden lukumäärää, millä on tehty kauppooja tietyn ajanjakson välillä. Volyymi ja sen muutokset ovat todella tärkeitä tekijöitä teknistä analyysiä käyttäville treidaajille. Jokainen kauppa ostajan ja myyjän välillä vaikuttaa arvopaperin volyyymiin. Esimerkiksi jos päivässä tapahtuu 10 kauppaa, niin tällöin arvopaperin päivän volyymi on 10. Volyymi kertoo sijoittajalle markkinoiden aktiivisuudesta ja likviditeetistä. Mitä suurempi volyymi on hintaliikkeen aikana, sitä merkittävämpi hinnan liike on yleensä kurssigraafilla. Volyymi on yleensä suurempi markkinoiden avautumis- ja sulkeutumisaikoina. (Hayes 2021)

Kuvassa 7 on S&P 500 kynttilägraafi ja sen volyymi. Jokainen kynttilä edustaa 15 minuutin aikaa ja samoin myös alla näkyvä volyyymi pylväsdiagrammi. Graafista voidaankin tulkita, että lähes aina mitä suurempi volyymi on ollut, niin sitä merkittävämpi on myös hinnan liike. Volyymi on korkeimmillaan iltapäivästä kello 16–17 ja kello 23 eli USA:n markkinan avautumis- ja sulkeutumisaikoina.

Kuva 7 S&P 500 15 min kynttilägraafi ja volyyymi (Tradingview)

3.3 Trendit

Kuva 8 Trendit (Lepikkö 2020, 80)

Markkinahinta voi liikkua kolmessa eri trendissä. Sen on mahdollista nousta, laskea tai liikkua sivuttain. Kuvassa 8 nähdään mainitut trendit. Treidaajan kannattaa erityisesti keskittyä nousu- ja laskutrendeihin, koska näissä trendeissä hinnat liikkuvat suurimman osan ajasta. Nousu- ja

laskutrendissä olevaa markkinaa on myös helpompi treidata kuin arvaamatonta sivuttaisliikettä. Markkina on nousutrendissä suurimman osan ajasta ja laskutrendit ovat keskimäärin lyhyempiä, mutta jyrkempiä. Tämä kannattaa ottaa huomioon treidausstrategiassa ja Lepikön mielestä aloittelevien treidaajien kannattaa aluksi keskittää suurin osa treideistä nousutrendin aikaan long toimeksiantoina. Trendit eivät liiku lineaarisesti paikasta toiseen, vaan ne tekevät edestakaista liikettä liikkuessaan ylös tai alaspäin. Trendejä voi tunnistaa graafilta visuaalisesti nousutrendissä korkeampien pohjien osalta tai laskutrendissä alempien huippujen avulla ja piirtää esimerkiksi sen suuntaisen trendilinjan. Trendejä pystytään myös tunnistamaan erilaisilla teknisen analyysin työkaluilla ja indikaattoreilla. (Lepikkö 2020, 76–80)

Trendilinjat ovat yksi tärkeimmistä teknisten analyttikoiden käyttämistä työkaluista. Trendilinjat auttavat treidaajia määrittämään nykyisen suunnan markkinahinnoissa. Trendilinjat näyttävät visuaalisesti tuki- ja vastustason millä tahansa aikajaksolla sekä, siten voivat muodostaa hyviä ostopaikoja treidaajille. Tekniset analyttikot uskovatkin, että trendi on ystäväsi ja hyvän treidin tekemisen ensimmäinen askel on tunnistaa trendin suunta. (Chen 2022)

Kuva 9 Öljyn kynttilägraafi ja trendilinja (Tradingview)

Kuvassa 9 on öljyn kynttilägraafi ja yksi kynttilä kuvaa yhtä päivää. Kuvasta nähdään selkeä nousutrendi, johon olen piirtänyt sen suuntaisen trendilinjan. Strategiana trendilinjaa voisi esimerkiksi hyödyntää varmistamalla kuvan mukaisesti ensimmäisellä sekä toisella trendilinja kosketuksella, että trendilinja toimii tukitasona. Ostotoimeksiantoa voisi suunnitella, kun hinta koskettaa trendilinjaa kolmannen kerran. Stop-loss taso esimerkiksi trendilinjaa alapuolelle, mikäli näkemys on väärä ja take-profit taso eli tavoitehintana oman strategian mukaan.

3.4 Tuki- ja vastustasot

Tuki- ja vastustasot ovat yksi teknisen analyysin työkaluista, millä voidaan antaa treidaajille tietoa hinnan suunnan muutoksista. Tasoilla tarkoitetaan hintavyöhykkeitä, mitkä perustuvat osakkeen aiempaan hinnan kehitykseen. Kun hinta nousee ja saavuttaa kyseisen vyöhykkeen eli vastustason, niin tämä voi olla merkki siitä, että hinta lähtee laskuun. Sama pätee päinvastoin eli, kun hinta laskee ja osakkeen hinta saavuttaa tukitason odotus on, että hinta lähtee nousuun. On mahdollista, että osakkeen hinta jatkaa kuitenkin nousuaan määritetyn vastustason läpi, jonka jälkeen vastustasosta voi muodostua hinnalle uusi tukitaso. Sama pätee myös toisinpäin eli, kun hinta laskeekin tukitason läpi, niin tällöin tukitasosta voi muodostua hinnan uusi vastustaso. Kuvasta 10 nähdään miten tuki- ja vastustasot näkyvät graafilla. (Cleaver 2021)

Kuva 10 S&P 500 15 min kynttilägraafi sekä tuki- ja vastustasot (Tradingview)

Tuki- ja vastustasoja löytyy kaikilta eri aikaväleiltä, kuten päivittäiseltä, viikoittaiselta tai kuukausittaisilta kynttilägraafeilta. Myöskin pienemmiltä aikaväleiltä, kuten minuutin tai viiden minuutin kaavioilta löytyy tuki- ja vastustasoja. Kuitenkin mitä pidempi aikaväli on kyseessä, sitä merkittävämmäksi sekä vahvemiksi tuki- ja vastustasot muodostuvat. Tuki- ja vastustasojen toimivuudessa on kyse yksinkertaisuudessaan siitä, että monet markkinaosapuolet toimivat juuri näillä samoilla tiedoilla ja asettavat treidejä kyseisillä tasoilla. Tunnistaakseen tuki- tai vastustasoja on tutkittava ja analysoitava kurssihistoriaa ja etsittävä samoja hintatasoja missä hinta pysähtyy ja vaihtaa suuntaansa. (Murphy 2021)

Tuki- ja vastustasot ei ole tarkkaa tiedettä ja hinta ei aina pysähdy asetetulle tuki- tai vastustaso viivalle. On ymmärrettävä, että näiden tasojen tulkinnessa tarvitaan hieman joustavuutta ja siksi niitä kutsutaankin joskus vyöhykkeiksi. Kuva 11 on hyvä esimerkki siitä, että tuki- ja vastustason määritelmä voi olla jokin vyöhyke. (Murphy 2021)

Kuva 11 Öljyn 4h kynttilägraafi tuki- ja vastustasoilla (Tradingview)

Kuvassa 11 on esitetty öljyn kynttilägraafi, jossa yksi kynttilä kuvaa neljää tuntia. Tutkin hinnan historiatietoja ja piirsin graafille niin vastus- kuin tukitasonkin. Kynttilägraafilta näkee selkeästi, milloin hinta vaihtaa suuntaansa ja mihin tasot muodostuvat. Strategiana tuki- ja vastustasoja hyödyntäessä on hyvä tarkastella historiatiedoista tasoja tai vyöhykkeitä missä hinta vaihtaa suuntaa ja tällä tavoin varmistaa tuki- ja vastustason toimivuus. Tässä tapauksessa markkina oli laskutrendissä, joten toimeksiantoa voisi mahdollisesti suunnitella short positiona. Toimeksiantoa suunniteltaessa stop-loss tason voisi asettaa vastustason yläpuolelle ja take-profit tason hieman ennen tukitasaota tai molemmat oman strategian mukaan.

3.5 RSI

RSI (Relative Strength Index) on tekninen indikaattori ja treidaajien keskuudessa yksi suosituimmista indikaattoreista kaupankäynnissä. RSI mittaa käytännössä liikkeen nopeutta sekä suuntaa. RSI:n lukemat ovat väliltä 0–100 ja sen tärkeimpiä signaaleja ovat yliostettu ja ylimyydyt alueet. Kuvassa 12 on RSI indikaattori yliostetulla ja ylimyydyllä signaaleilla. (Laakso 2018c)

Kuva 12 RSI yliostettu ja -myyty signaaleilla (Laakso 2018c)

RSI ylittäessä luvun 70 saadaan yliostettu signaali ja RSI laskiessa alle luvun 30 saadaan ylimyyty signaali. Yliostetulla alueella tarkoitetaan, että hinta on analyysien mukaan yli sen, missä sen pitäisi olla. Ylimyydyllä alueella tarkoitetaan samaa, mutta päinvastaisesti eli hinta on halvempi mitä sen analyysien mukaan pitäisi olla. Teknistä analyysiä käyttäville treidaajille RSI antaa näitä signaaleja, jotka voivat indikoida tulevista joko nousevista tai laskevista hinnoista. RSI:n ja niin kuin kaikkien muiden indikaattoreiden antamia osto tai myynti signaaleja olisi hyvä hyödyntää silloin, kun signaali on samaan suuntaan trendin kanssa. Toimeksiantoja toteutettaisiin silloin, kun markkina on nousutrendissä ja RSI antaa ylimyydyn signaalin sekä silloin, kun markkina on laskutrendissä ja RSI antaa yliostetun signaalin. Tällä pystytään mahdollisesti välttämään vääriä signaaleja mitä RSI voi välillä antaa. (Fernando 2022)

Kuva 13 Öljyn 15 min kynttilägraafi ja RSI (Tradingview)

Kuvassa 13 on öljyn kynttilägraafi ja yksi kynttilä edustaa 15 minuutin aikaa. Lisäsin graafille RSI indikaattorin ja isossa kuvassa markkinan trendi oli nousussa. Kuten kuvasta nähdään, RSI:n eli liilan viivan laskiessa alle 30 saadaan ylimyyty signaali. Tämän signaalin avulla voidaan harkita toimeksiantoa long positiona. Stop-loss taso asetus oman strategian mukaan toimeksiantoa suunniteltaessa ja myynti voitaisiin toteuttaa esimerkiksi, kun RSI nousee yli luvun 70 yliostetulle alueelle tai asettamalla take-profit taso oman strategian mukaan. Tällä tavoin RSI:tä olisi mahdollista hyödyntää omassa strategiassa.

3.6 MACD

MACD (Moving Average Convergence Divergence) on indikaattori, jonka pääasiallinen tarkoitus on mitata trendin voimakkuutta. MACD indikaattorin arvot lasketaan käyttämällä useampaa liukuvaa keskiarvoa. Se mittaa indikaattoriin valittujen liukuvien keskiarvojen etäisyyttä toisistaan ja kertoo näin trendin voimakkuudesta. MACD koostuu kolmesta asiasta MACD-linjasta ja signaalilinjasta sekä histogrammista. Indikaattorin osto- ja myyntisignaalit muodostuvat, kun MACD-linja joko ylittää (osto) tai alittaa (myynti) signaalilinjan. Kuvassa 14 nähdään miltä MACD indikaattori näyttää kynttilägraafilla. (Dolan 2022; Laakso 2018c)

Kuva 14 MACD indikaattori (Tradingview)

Sininen viiva on nopeampi MACD-linja ja oranssi hitaammin muuttuva signaalilinja. Osto- ja myyntisignaaleja saadaan, kun nopeampi MACD-linja ylittää tai alittaa signaalilinjan. Linjojen välissä näkyvä pylväsdiagrammi eli histogrammi kertoo MACD-linjan ja signaalilinjan erotuksesta. Kun MACD-linja on signaalilinjan yläpuolella, se näkyy positiivisina ylöspäin näkyvinä pylväinä ja, kun MACD-linja on signaalilinjan alapuolella, se näkyy negatiivisina alaspäin näkyvinä pylväinä. Pylvään korkeus vaihtelee linjojen erotuksen mukaan, ja mitä kauempana MACD-linja on signaalilinjasta, sitä korkeampi pylväs on. (Nordnet Suomi 2018a. 2:30-3:30 min)

Kuva 15 Öljyn 15 min kynttilägraafi ja MACD (Tradingview)

Kuvassa 15 on öljyn kynttilägraafi ja yksi kynttilä edustaa 15 minuutin aikaa. Lisäsin graafille MACD indikaattorin ja kuvasta nähdään MACD-linjan leikkaavan signaalilinjan, joka indikoi

ostosignaalia. Markkinan trendin ollessa nousussa toimeksianto long positiona voisi harkita linjojen leikkauskohdassa tai leikkauksen jälkeen. Stop-loss taso suunniteltuna ja asetettuna toimeksianto hetkellä oman strategian mukaan. Myynti voidaan esimerkiksi toteuttaa, kun MACD linja lähtee laskuun tai asettamalla take-profit tason oman strategian mukaan. Tämä on yksinkertainen esimerkki siitä, kuinka MACD indikaattoria on mahdollista hyödyntää omassa strategiassa.

3.7 Liukuvat keskiarvot

Liukuvat keskiarvot ovat ennalta määritetyn ajanjakson keskiarvoja, jotka lasketaan useimmiten arvopaperin päivittäisistä päätöskursseista. Liukuvat keskiarvot ovat todella suosittuja indikaattoreita teknisen analyysin hyödyntävillä treidaajilla. Liukuvien keskiarvojen tarkastelujaksot vaihtelevat treidaajien strategian ja tavoitteiden mukaan. Liukuvia keskiarvoja hyödynnetään yleensä liikkuvinä tuki- ja vastustasoina. Yksinkertaistettuna nouseva liukuva keskiarvo kertoo nousutrendistä ja laskeva laskutrendistä. Tarkastellaan seuraavaksi tarkemmin kaksi eri liukuvaa keskiarvoa SMA ja EMA. (Sijoittaja 2022)

3.7.1 Yksinkertainen liukuva keskiarvo (SMA)

Yksinkertainen liukuva keskiarvo eli SMA- indikaattori kuvaa arvopaperin keskiarvoa sen valitulta ajalta, kuten esimerkiksi 50 päivältä. Keskiarvo lasketaan edellisiltä 50 päivältä sekä siirretään päivittäin aina eteenpäin ja keskiarvo lasketaan uudestaan. Yksinkertaista liukuvaa keskiarvoa käytetään yleensä pidempien aikavälien tarkasteluun ja yleisimpiä aikavälejä on 50, 100 ja 200. (Nordnet Suomi 2018b, 3:30–4.30 min.)

Kuva 16 S&P500 ja SMA 50&200 (Tradingview)

Kuvassa 16 on S&P 500 1 päivän kynttilägraafi. Asetin graafille yksinkertaiset liukuvat keskiarvot SMA 50 ja 200. Alussa liukuvat keskiarvot liikkuvat ylöspäin ja SMA 50 toimi hinnan tukitasona, joten voidaan todeta hinnan olleen nousutrendissä. Rikottua tukitasot SMA 50 ja SMA 200 oli hinta trendinmuutoksessa. Laskutrendiin käännyttyä nähdään, kuinka SMA 200:sta muodostuu hinnalle uusi vastustaso. Omassa strategiassa liukuvia keskiarvoja voi esimerkiksi hyödyntää kuvan mukaisesti tuki- ja vastustasoina. (Mitchell 2022b)

3.7.2 Exponentiaalinen liukuva keskiarvo (EMA)

Exponentiaalinen liukuva keskiarvo eli EMA tarkastelee samoin kuin SMA- indikaattorikin arvopaperin trendiä halutulta ajanjaksolta. Indikaattoreiden ero muodostuu siitä, että EMA- indikaattori painottaa uusimpien päivien hinnanmuutoksia vanhempia enemmän ja tästä syystä se reagoi hinnanmuutoksiin SMA- indikaattoriin verrattuna herkemmin. Monet treidaajat suosivat EMA- indikaattorin käyttöä, kun hinnan ja trendin tarkastelujakso on lyhyempi. (Nordnet Suomi 2018b, 3:30–4.30 min; Sijoittaja 2022)

Kuva 17 Öljy kynttilägraafi ja EMA 50&100 (Tradingview)

Kuvassa 17 on öljyn 5 min kynttilägraafi. Asetin graafille eksponentaaliset liukuvat keskiarvot EMA 50 ja 100. Yksi kuvio minkä liukuvat keskiarvot voi muodostaa graafille on kultainen/kuoleman risti. Lyhyemmän liukuvan keskiarvon leikatessa alhaalta ylös pidemmän liukuvan keskiarvon saadaan kultainen risti signaali, jolloin toimeksianto olisi mahdollista tehdä long positiona. Kuoleman risti saadaan taas, kun lyhyempi liukuva keskiarvo leikkaa ylhäältä alas pidemmän liukuvan keskiarvon. Kuvassa nähdään hinnan olleen pienessä laskussa ja noustuaan liukuvien keskiarvojen päälle, josta seurauksena EMA 50 leikkaa alhaalta ylös EMA 100:n saadaan kultainen risti signaali. Tämä on yksi kuvio miten liukuvia keskiarvoja voi hyödyntää strategiassa. (Investopedia 2022)

4 Treidausstrategia

Tässä kappaleessa ja työn toiminnallisessa osuudessa otetaan selvää hyvän strategian ominaisuuksista sekä rakennetaan tietoperustaan pohjautuen treidausstrategia. Strategian rakennuksessa otetaan huomioon hyvän treidausstrategian ominaisuuksia, treidaustyyli, sijoitustuotteet, kassan- ja riskienhallinta sekä luodaan säännöt liukuville keskiarvoille. Rakennettua strategiaa käytetään treidauspäiväkirjan muodossa markkinalla, jossa nähdään strategian toimivuus sekä tutkitaan, pystyykö sen avulla tekemään tuottoa.

Rakennettua strategiaa ei tule ottaa sijoitus- tai strategiasuosituksena. Tarkoitus on havainnollistaa, mitä treidausstrategia sisältää sekä, miten se käytännössä on mahdollista rakentaa.

4.1 Hyvän strategian ominaisuuksia

Ennen kuin voidaan aloittaa treidaaminen, on rakennettava hyvä sääntöpohjainen treidausstrategia. Strategian perustuessa sääntöihin pystytään vähentämään psykologisia haasteita sekä huonompia treidipäätöksiä, mitkä ovat perustuneet omiin tunteisiin markkinoiden suunnasta. Toinen tärkeä osa treidausstrategiaa on kassan- ja riskienhallinta. Strategian rakennuksessa kannattaa pitäytyä yksinkertaisissa säännöissä, joita on helppo noudattaa. (Lepikkö 2020, 88)

Ensimmäinen askel treidausstrategian luontiin on selvittää mikä on treidaustyyli, millä aikavälillä teet kauppaa ja millä sijoitustuotteilla haluat tehdä kauppaa. Näiden asioiden selvittyä voi alkaa suunnittelemaan mille teknisen analyysin kuvioille tai indikaattoreille haluaa strategiaa rakentaa. Strategiaa luotaessa on parasta tutkia valitseman arvopaperin historiatiedoista, miten se on aiemmin suoriutunut. Historiatietoja tutkimalla ja testaamalla omaa strategiaa haluamalla indikaattoreilla auttaa määrittämään, miten ja milloin strategiaa toteutetaan sekä mitkä ovat ne parhaat tavat ansaita voittoja ja välttää tappioita. Strategian rakennuksessa on myös hyvä ottaa huomioon, että strategiaa mikä toimisi 100 % ajasta ei ole olemassa ja tällaista on turha yrittää rakentaa. (Mitchell 2022a)

Hyvän strategian ominaisuuksia:

- Positiivinen odotusarvo kaupoilla.
- Riskien rajausta pieniksi.
- Yksinkertaiset säännöt.
- Strategia tuottaa hyviä tuloksia suurimassa osassa markkinaympäristöä.
- Strategia antaa tarpeeksi signaaleja, mutta ei liikaa.
- Strategia on testattu toimivaksi. (Lepikkö 2022, 88)

4.2 Treidaustyyli ja arvopaperit

Treidaustyyliä löytyy erilaisia, on pidemmän aikavälin positio- ja swing-treidaamista sekä erittäin aktiivista kauppaa skalppausta, mutta treidaustyyliksi valitsin päivätreidauksen. Olen itse opiskellut teknistä analyysiä ja treidannut noin reilu vuoden verran. Päivätreidauksesta olen itse pitänyt eniten sen jännittävyys sekä aktiivisen kaupankäynnin vuoksi. Markkinaa on seurattava jatkuvasti löytääkseen hyviä osto- tai myyntipaikkoja. Päivätreidausta tehdessä on yksi sääntö, positioita ei jätetä yön yli auki, vaan kaikki kaupat tehdään ja päätetään saman päivän aikana.

Päivätreidauksessa halutaan hyötyä kurssien nopeista muutoksista. Eli kohde-etuuden valinnassa on otettava huomioon, että arvopaperin volatilitteetti ja likvidisyys on korkea. Halutaan, että arvopaperia vaihdetaan paljon päivän aikana sekä kurssi liikkuisi mahdollisimman paljon ylös tai alas. Treidejä tehdään myös perinteisten osakkeiden lisäksi myös viputuotteilla ja johdannaisilla. Viputuotteiden ja johdannaisten myötä kaupankäynnin riski kasvaa, mutta samalla mahdolliset tuototkin ovat suurempia. Päivätreidauksessa transaktioita päivän aikana voi muodostua paljon, joten osakevälittäjän ja välityskulujen merkitys kasvaa. Päivätreidaajan on siis hyvä selvittää mikä osakevälittäjä on omiin tarpeisiin sopiva, ja missä osto- ja myyntikulut eivät pääse kasvamaan liian suuriksi. Treidauksessa on huomioitava myös, että mahdollisista voitoista maksetaan pääomatuloveroa. (Sijoittaminen 2023)

Kohde-etuuksiksi millä tehdään kauppaa valitsin hyödykkeet kulta sekä öljy. Kaupat tehdään Nordnetin kautta Nordnet Markets Unlimited Turbo viputuotteilla. Nordnet Markets tuotteilla voi tehdä kauppaa nouseviin sekä laskeviin kursseihin klo 9.15–21.00 sekä välityspalkkiot ovat 0 €, yli 100 € kaupoissa. Unlimited turbojen hinnanmuodostukset on yksinkertaiset ja helposti ymmärrettävät eli öljyn hinnan muuttuessa 10 senttiä graafilla, niin viputuotteen hinta muuttuu 1 sentin. Kallan tapauksessa 1 dollarin muutos vastaa 1 sentin muutosta viputuotteessa. Tarkat tiedot löytyvät aina tuotteen sivuilta avaintietoesitteestä ja lopullisista ehdoista. Kulut muodostuvat päivätreidauksessa mahdollisesta välityspalkkiosta alle 100 € kaupoissa ja spreadista eli osto- ja myyntihinnan erotuksesta. (Nordnet 2023; Lepikkö 2020, 109)

Kurssigraafeja tutkin Tradinview.com sivuston kautta. Molempien kohde-etuuksien volatilitteetti sekä likvidisyys on korkea ja sopivatkin mielestäni hyvin päivätreidaukseen. Treidauspäivät aloitan aina tutkimalla markkinan nykytilan, missä trendissä ollaan ja pohtimalla onko trendi kenties muuttumassa. Tarkastelen kurssigraafeilta 1 päivän, 4 tunnin sekä 1 tunnin kynttilägraafeja. Näin saan hyvän kuvan siitä mikä on päivän trendi ja mihin suuntaan toimeksiantoja mahdollisesti teen. Itse toimeksiannot toteutan ja ajoitan 5 tai 15 minuutin kynttilägraafeilta. Yksi tärkeä sääntö on, ettei treidejä tehdä ikinä trendiä vastaan.

4.3 Kassan- ja riskienhallinta

Treidaaminen voi olla jännittävää ja jopa tuottoisaa, mikäli pysyy keskittyneenä, huolellisena sekä pystyy pitämään tunteet kurissa. Hyvällä kassan- ja riskienhallinnan avulla pystytään vähentämään tappioita. Suunnittelemalla treidit hyvin etukäteen ja treidaamalla oman suunnitelman mukaan mahdollisuus onnistumiseen kasvaa. Stop-loss ja take-profit tasot on kaksi keskeistä tapaa, joilla suunnitella treidejä. Asettamalla tappio rajan eli Stop-loss tason ja tavoite hinnan eli Take-profit tason tiedetään jo valmiiksi se hinta mikä ollaan valmiita maksamaan sekä hinta millä ollaan valmiita myymään. Näin on mahdollista vähentää hätäisiä tunnepitoisia päätöksiä hinnan liikuessa markkinnalla. (Kuepper 2021)

Salkunkoko on 2000 €, jonka pohjalle rakennan maksimitappion päivälle sekä yksittäiselle treidille. Tällä tavoin pystyn hallitsemaan kassaani sekä pitämään huolta siitä, ettei yksittäiset tappiot sulata pääomaa liikaa. Päivittäinen maksimitappio on 2,5 % salkun koosta ja maksimitappio yhdelle treidille on enintään 0,5 % salkun koosta. Suunnitellessa treidiä stop-loss taso asetettuna saan lasketua treidin maksimi positiokoon.

Salkun koko 2000 € x 2,5 % = 50 € maksimitappio päivälle

Salkun koko 2000 € x 0,5 % = 10 € maksimitappio yhdelle treidille

Jokainen toimeksianto suunnitellaan hyvin. Stop-loss- ja Take-profit tasot mietitään hyvin etukäteen ja asetetaan aina toimeksiantoa tehtäessä. Tuotto-odotukseen käytän Riski/tuottosuhdetta, joka on aina vähintään 1:2. Eli riskeeraan maksimissaan yhdessä treidissä 10 € saadakseni 20 € tuottoa.

4.4 Liukuvien keskiarvojen säännöt

Liukuvien keskiarvojen strategiat ovat todella suosittuja ja ne voidaan räätälöidä mihin treidaustyyliin tahansa. Ne sopivat siis pitkäaikaissijoittajille, että lyhytaikaisille treidaajille. Liukuvia keskiarvoja voi rakentaa monella eri tavalla ja käyttää useita eri päivä keskiarvoja sen laskemiseen. (Mitchell 2022b)

Öljyä ja kultaa treidatessa hyödynnän eksponentaalisia liukuvia keskiarvoja (EMA). Luodaan seuraavaksi yksinkertaiset säännöt liukuville keskiarvoille, joiden avulla pystytään löytämään hyviä osto- ja myyntipaikkoja. Hyödynnän liukuvia keskiarvoja tuki- ja vastustasoina sekä kultainen risti/kuoleman risti kuvioiden avulla. Molemmissa kohde-etuuksissa ja systeemeissä arvot EMA liukuvissa keskiarvoissa on 50 ja 100. Strategiat olen aikaisemmin tutkinut sekä analysoinut historiatiedoista, joten ne on testattu toimiviksi.

4.4.1 Tuki ja vastustaso

Kuva 18 Öljy 15 min kynttilägraafi (Tradingview)

Kuvassa 18 on öljyn 15 min kurssigraafi. Graafille olen asettanut kaksi liukuvaa keskiarvoa EMA 50 ja EMA 100. Päivän alussa selvitan trendin suunnan ja toimeksiannot tehdään trendin mukaisesti. Toimeksiannon voin toteuttaa, kun tuki- tai vastustason on testattu toimivaksi. Kuvasta nähdään, että ensimmäinen kosketus saadaan EMA 100, josta hinta lähtee vahvaan laskuun. Tämä on signaali siitä, että vastustaso toimii ja seuraavalla kerralla mikäli hinta lähestyy vastustasoa voin short toimeksiannon toteuttaa. Sama voidaan toteuttaa päinvastoin Long positiona, mikäli ollaan nousutrendissä ja vastaavasti tukitaso sääntö toteutuu. Toimeksiannot ajoitan ja toteutan 5 tai 15 minuutin kynttilägraafilta.

4.4.2 Kultainen risti/Kuoleman risti

Kultainen risti ja kuoleman risti on teknisen analyysin kuvioita. Kultainen risti muodostuu, kun lyhyen aikavälin liukuva keskiarvo ylittää pidemmän aikavälin liukuvan keskiarvon. Analyytikot ja treidaajat tulkitsevat tämän siten, että markkinoiden laskutrendi on loppunut ja hinta on kääntynyt lopullisesti nousutrendiin. Kuoleman risti toimii päinvastoin, jossa lyhyempi liukuva keskiarvo alittaa pidemmän liukuvan keskiarvon. Tämä indikoi hinnan muuttumisesta laskutrendiin. (Investopedia 2022)

Kultaisen ristin kolme vaihdetta:

- Laskutrendi heikentyy ja lopulta päättyy
- Lyhyempi liukuva keskiarvo ylittää pidemmän liukuvan keskiarvon
- Jatkuva nousutrendi, joka toivottavasti johtaa hintojen nousuun. (Investopedia 2022)

Kuva 19 Kulta 15 min Kynttilägraafi (Tradingview)

Kuvassa 19 on Kullan 15 min kurssigraafi. Graafille olen asettanut kaksi liukuvaa keskiarvoa EMA 50 ja EMA 100. Treidit tehdään aina isomman kuvan trendin suuntaan. Kuvasta nähdään hinnan ollessa pienessä laskutrendissä, joka heikentyy ja vähitellen kääntyy nousuun. Toimeksiannon voi toteuttaa, kun lyhyempi EMA 50 leikkaa ja ylittää pidemmän EMA 100:sen. Sama voidaan toteuttaa short-toimeksiannona, mikäli hinta pidemmän aikavälin mukaan laskutrendissä ja kuoleman risti kuvio muodostuu 5 tai 15 min kynttilägraafilla.

4.5 Tavoitteet ja strategian yhteenveto

Tavoitteet päiväkirjalle:

- 50 % voittoprosentti ja 5 % salkun kasvu

Yhteenveto strategiasta ja kaikista luoduista säännöistä:

- Treidaustyylit: Päivätreidaus.
- Positioita ei jätetä yön yli auki, vaan kaikki kaupat tehdään saman päivän aikana.
- Kohde-etuudet: kulta ja öljy.
- Treidauspäivät aloitetaan markkinan nykytilan analysoinnilla. Kynttilägraafit mitä tutkitaan 1 päivä, 4 tuntia, 1 tunti. Toimeksiannot toteutetaan 5 tai 15 minuutin kynttilägraafilta.
- Toimeksiannot toteutetaan aina samaan suuntaan trendin kanssa ja, jos luodut liukuvien keskiarvojen säännöt toteutuvat.
- Päivittäinen maksimitappio 2,5 % ja yhden treidin maksimitappio 0,5 % salkun koosta.
- Stop-loss- ja Take-profit tasot aina käytössä.
- Riski/tuotto- suhde aina vähintään 1:2.

5 Treidauspäiväkirja

Treidauspäiväkirjassa tehdään 10 päivän ajan treidejä oikealla rahalla Nordnet kauppapaikalla. Päiväkirjan tavoitteena on selvittää, miten rakennettu treidasstrategia toimii käytännössä sekä pystyykö liukuvilla keskiarvojen avulla tekemään tuottoa. Tarkoitus on myös havainnoida treidaamisesta sekä sijoittamisesta kiinnostuneille mitä päivätreidaaminen on. Kaikki treidit raportoidaan päivittäin kuvan 20 mukaiseen taulukkoon.

Kassa alussa	2 000 €
Tuotto €/%	€ %
Kassa lopussa	€

Päivän tuotto €/%	€	%
-------------------	---	---

						Unlimited Turbo				
Treidauspäivä	-T	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Ostohinta	Myyntihinta	Tuotto/ €	Tuotto %	Systemi
Treiduspäivä X		xx.xx.xxxx	Kulta/Öljy	Long/Short	X	€	€	€	%	T/V-Taso tai G/D-Cross

Kuva 20 Treidien raportointi taulukko

Kuvassa 20 näkyvässä raportointi pohjassa ilmoitetaan:

- Päivämäärä
- Tuote mitä treidattu
- Treidin positio
- Osakkeiden määrä
- Viputuotteen osto- ja myyntihinta
- Treidien tuotto €/%
- Systemi minkä avulla toimeksianto on toteutettu
- Päivän tuotto €/%
- Tuotto kokonaisuudessa €/%
- Kassa alussa ja lopussa

Analysoin päivittäin myös yksittäiset treidit ja tarkastelen, mikä on päivän trendin suunta, miten toimeksiantoon on päädytty sekä millä tavalla ne on suunniteltu. Pohdin miten treideissä kokonaisuudessa onnistuttu ja mietin mitä olisin voinut tehdä mahdollisesti paremmin. Tarkastelen myös, miten hyvin noudatan luomiani sääntöjä ja millä tavalla psykologiset haasteet näkyvät omassa treidaamisessani. Yhteenvedossa käyn lopulta päiväkirjan kokonaisuudessaan läpi kuvasta 20 näkyvästä taulukosta ja katson minkälaisiin tuottoihin tai tappioihin, olen päässyt. Lopun pohdinnassa mietin, miten päiväkirjassa on onnistuttu ja verrataan tuloksia tavoitteisiini sekä tietopohjaan.

5.1 Treidauspäivä 1

Kassa päivän alussa	2,000 €
Tuotto €/%	31 € 1.55%
Kassa päivän lopussa	2,031 €

					Unlimited Turbo				
Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Ostohinta	Myyntihinta	Tuotto/ €	Tuotto %	Systemi
Treidauspäivä 1	18.1.2023	Öljy	LONG	200	1.04 €	1.15 €	22.00 €	1.10%	T/V-Taso
Treidauspäivä 1	18.1.2023	Kulta	LONG	100	1.80 €	1.89 €	9.00 €	0.45%	G/D-Cross

Kuva 21 Treidauspäivä 1 yhteenveto

Treidauspäiväkirjan ensimmäisenä päivänä tein kaksi treidiä, joista molemmat voitollisia. Kuvassa 21 nähdään, että molemmat treidit on tehty long positiona. Salkku kasvoi päivän aikana 31 € ja 1,55 %. Päivä onnistui kokonaisuudessaan mielestäni loistavasti ja sain treidauspäiväkirjalle parhaan mahdollisen alun. Päivän pituudeksi tuli noin 8 tuntia, aloitin päivän noin klo 10 aikaan aamulla ja lopetin päivän klo 18. Analysoin seuraavaksi molemmat kaupat sekä pohdin, miten toimeksiantoihin päädyttiin ja olisiko jotain voinut ehkä tehdä vielä paremmin.

Kuva 22 Öljy 15 min kynttilägraafi (Tradingview)

Aloitin päivän aamulla tarkastelemalla markkinan nykytilan. Öljy on ollut pienessä nousutrendissä jo viikon ja selkeästi päivän suunta oli hakea long toimeksiantoa. Kuten kuvasta 21 nähdään 15

minuutin kynttilägraafilta, että hinta on aiemmin muuttanut edellisenä päivänä suuntaa juuri 100 EMA:n kohdalla ja tämä vahvistaa sen toimivan hyvänä tukitasona. Lähdin suunnittelemaan ja ajoittamaan toimeksiantoa siten, että mikäli hinta tippuu EMA 50 ja EMA 100 väliin, niin toimeksianton toteutan. Stop-loss tason asetin EMA 100 alapuolelle ja alkuperäinen take-profit sinisen viivan kohdalle. Toimeksianton ajoittaminen onnistui täydellisesti ja toteutui hieman ennen kello 11. Alkuperäinen riski/tuottosuhteen olin asettanut 1:3, mutta lopulta päätin myydä hieman ajoissa ja lopulliseksi riski/tuottosuhteeksi muodostui 1:2.20. Treidin alku olikin hyvä ja hinta lähti nousuun todella nopeasti. Nousu ei kuitenkaan jatkunut ja hinta liikkui sivuttain noin 3 tuntia sekä volyyymi oli aika alhainen. Laskin take-profit tason vihreänviivan kohdalle, koska koin ettei hinta jaksaa nousta asettamalleni tavoitehinnalle ja pitkän sivuttaisliikkeen jälkeen hinta lähtisikin vain laskemaan. Lopulta myynti toteutui noin kello 15 aikaan. Tämä oli kuitenkin hieman hätäinen ratkaisu ja hinta olisi lopulta tavoittanut alkuperäisen asettamani take-profit tason. Ensimmäisen treidin kohdalla havaitsinkin itsessäni hieman epäonnistumisen pelkoa. Kärsivällisyyttä olisi siis kaivattu enemmän ja uskomista omaan alkuperäiseen suunnitelmaan. Hinta kun olisi saavuttanut asettamani tavoite hinnan hetkeä myöhemmin. Kokonaisuudessaan näkemykseni oli hyvä ja ensimmäinen treidi oli voitollinen. Aikaa treidiin meni noin 4 tuntia ja tuottoa kertyi 22 €.

Kuva 23 Kulta 15 min kynttilägraafi (Tradingview)

Päivän toisen treidin tein iltapäivällä kullalla 15 min kynttilägraafilta. Kulta on ollut noin 2 kuukauden mittaisessa nousutrendissä, joten oli selvää, että toimeksiantoa lähdin hakemaan long positiona. Alkuviikko oli kuitenkin kullan osalta ollut hyvin vaisu ja suuria kurssiliikkeitä ei ollut nähtävissä. Lähdin aamulla suunnittelemaan toimeksiantoa siten, että mikäli hinta nousee liukuvien keskiarvojen päälle sekä jatkaa nousua, niin toimeksiannon teen ja ajoitan silloin, kun kultainen risti kuvio toteutuu. Positiokoko treidille oli tässä hieman pienempi, koska alkuviikon vähäinen hinnan liike aiheutti epävarmuutta. Toimeksiannon ajoittaminen onnistui tässäkin treidissä hyvin ja toimeksianto toteutui kello 13.30 aikaan. Stop-loss tason asetin liukuvien keskiarvojen kohdalle. Riski/tuottosuhde tässä treidissä oli 1:2.25 ja take-profit tason olinkin asettanut loistavaan kohtaan, koska hinta lähti nopeasti tämän jälkeen laskuun ja päättyi liukuvien keskiarvojen alapuolelle. Myynti toteutui noin 2 tuntia ja 30 minuuttia jälkeen ja tuottoa kertyi 9 €. Toimeksiannon suunnittelussa onnistuin hyvin sekä treidi oli voitollinen ja onneakin oli matkassa take-profit tason kanssa.

5.2 Treidauspäivät 2 ja 3

Treidauspäivät 2 ja 3 oli hintojen liikkeiden osalta heikompia sekä haluttuja systeemejä ei kynttilägraafille muodostunut. Yhtäkään toimeksiantoa en siis tehnyt näinä päivinä. Treidauspäivät olivat 19.1 torstai sekä 23.1 maanantai. Tarkastelen kynttilägraafeja tarkemmin läpi ja pohdin minkä takia toimeksiantoja ei näinä päivinä tehty.

Kuva 24 Kulta ja Öljy kynttilägraafit 19.1 (Tradingview)

Molempien sekä kullan että öljyn kanssa olin samoilla linjoilla, kuin ensimmäisenä päivänäkin. Eli treidejä halusin hakea long positiona. Kuvasta 24 nähdään vasemmalla puolella kullan 15 min kynttilägraafi torstai päivältä. Voidaan todeta, että kullan hinta liikkui lähes koko päivän vain sivuttain liukuvien keskiarvojen välissä eikä kunnollista trendin suuntaa löytynyt kuin vasta USA:n

markkinan avauduttua. Mahdollisuus olisi ollut kultainen risti kuvion avulla tehdä toimeksianto kello 12 aikaan, mutta hinnan liikuttua liukuvien keskiarvojen molemmin puolin en halunnut toimeksiantoa tehdä. Samasta kuvasta nähdään myös oikealla puolella öljyn 15 min kynttilägraafi, jonka hinta liikkeet olivat myös USA:n markkinan avaukseen asti hieman vaisuja. 1 treidauspäivän onnistuneen treidin jälkeen hinta lähti jyrkkään laskuun ja torstain aikana se nousi hiljalleen takaisin nousutrendiin liukuvien keskiarvojen päälle. Mahdollisuus oli myös tehdä öljyn kanssa kultainen risti kuvion avulla toimeksianto noin klo 19 aikaan, mutta koska Nordnet Markets tuotteiden aukioloaika on 9.15–21.00, niin koin ettei aikaa ollut enää tarpeeksi ja tämän takia jättyädyin treidistä pois. Maanantai 23.1 oli kullan osalta hyvin samanlainen kuin torstaina ja hinta liikkui sivuttain eikä hyviä ostopaikkoja löytynyt.

Kuva 25 Öljyn 15 min Kynttilägraafi (Tradingview)

Kuvassa 25 nähdään öljyn 15 minuutin kynttilägraafi maanantailta 23.1. Näin jälkikäteen on helppo sanoa, että long positiona toimeksiannon olisin voinut tehdä aamupäivällä, kun hinta kosketti 100 EMA. Öljyn 1 päivän kynttilägraafilta olen havainnut, että hinta on ollut jo pitkässä monen kuukauden laskutrendissä. Nyt 2 viikon mittainen hinnan pieni korjausliike ylöspäin ja nousutrendi oli saavuttanut päivägraafilla olevan 100 EMA:n vastustason. Piirsin 15 min kynttilägraafille vihreän trendilinjan kuvaamaan päivägraafilla olevaa vastustasoa. Koin, että hinta lähtee takaisin laskuun vihreän viivan kohdalla. Tämän takia jäin odottamaan ja jätin toimeksiannon tekemättä. Kuitenkin hinta nousi yli liukuvankeskiarvon hetkellisesti, mutta päivä päättyi lopulta sen alapuolelle. Jälkikäteen mietittynä mielestäni tässä minun olisi pitänyt omaa systeemiä vain noudattaa sekä olla hieman rohkeampi ja toteuttaa toimeksianto. Tämän huomattuani havaitsin itsessäni katumuksen tunteita ja pohdin miksi jätin toimeksiannon tekemättä. Nämä kuuluvat treidaukseen ja jokaiseen markkinaliikkeeseen ei aina pääse mukaan, mutta näistä on hyvä oppia ja ensikerralla yritän noudattaa vain omaa strategiaani sekä jättää muut pohdinnat vähemmälle.

5.3 Treidauspäivä 4

Kassa alussa	2,000 €
Tuotto €/%	27 € 1.35%
Kassa lopussa	2,027 €

Päivän tuotto €/%	(4 €)	-0.20%
-------------------	-------	--------

Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Unlimited Turbo		Tuotto/ €	Tuotto %	Systeemi
					Ostohinta	Myyntihinta			
Treidauspäivä 4	24.1.2023	Kulta	LONG	100	1.26 €	1.22 €	(4.00 €)	-0.20%	T/V-Taso

Kuva 26 Treidauspäivä 4 yhteenveto

Treidauspäivä 4 ja ensimmäinen tappiollinen treidi sekä päivä. Päivä oli tiistai 24.1 ja päivän aikana sain tehtyä vain yhden treidin kullalla. Öljyn hinta liikkui sivuittaisliikkeessä koko päivän, joten sieltä en löytänyt hyviä ostopaikkoja. Kuvasta 26 nähdään päivän yhteenveto ja tappiota päivälle kertyi 4 €. Käyn seuraavaksi tarkemmin läpi kuvasta 27, kuinka toimeksiantoon päädyttiin ja miten treidi epäonnistui.

Kuva 27 Kulta 5 min kynttilägraafi (Tradingview)

Kullan suhteen näkemys oli edelleen hakea long toimeksiantoa. Lähdin suunnittelemaan treidiä 5 minuutin kynttilägraafilta. Hinta oli aiemmin jo 3 kertaa käynyt koskettamassa 100 EMA, joten se toimi hyvänä tukitasona. Halusin kuitenkin lähteä hieman pienemmällä positiolla treidiin, koska kyseessä olisi jo 4 kerta hinnan koskettaessa tukitasoa ja sen takia hieman epävarma hinnan liikkeestä. Ostotoimeksianto toteutui klo 11 ja heti tuli huomattua, ettei tukitaso enää pitänyt, vaan

hinta laski lähes saman tien liukuvien keskiarvojen läpi. Kuitenkin hinta nousi muutaman kerran takaisin liukuvien keskiarvojen päälle, mutta lopulta se laski stop-loss tasoon klo 16 aikoihin. Tämä treidi olisi pitänyt myydä ostohinnassa nollatulostreidinä siinä vaiheessa, kun toinen isompi nousu ei tuottanut haluamaani tulosta. Hyvällä kassan- ja riskienhallinnalla tästäkin treidistä olisi selvitty ilman tappiota. Tällä kertaa tämä jäi itseltäni täysin huomioimatta ja hinta päättyi lopulta stop-loss tasoon.

5.4 Treidauspäivä 5

Kassa alussa	2,000 €
Tuotto €/%	37 € 1.85%
Kassa lopussa	2,037 €

Päivän tuotto €/%	10 €	0.49%
-------------------	------	-------

Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Unlimited Turbo		Tuotto/€	Tuotto %	Systeemi
					Ostohinta	Myyntihinta			
Treidauspäivä 5	25.1.2023	Öljy	SHORT	250	0.41 €	0.49 €	20.00 €	1.00%	T/V-Taso
Treidauspäivä 5	25.1.2023	Kulta	SHORT	250	1.68 €	1.64 €	(10.00 €)	-0.50%	T/V-Taso

Kuva 28 Treidauspäivä 5 yhteenveto

Treidauspäivänä 5 sain tehtyä kaksi treidiä, joista toinen voitollinen ja toinen tappiollinen. Kuvasta 28 nähdään yhteenveto 25.1 keskiiviikosta. Tuottoa päivän aikana kertyi 10 € ja koko salkku on kasvanut tähän mennessä 37 € ja 1,85 %. Trendit oli molemmissa kohde-etuuksissa kääntynyt ja päivän treidit tein short positioina. Käyn seuraavaksi läpi tarkemmin molemmat treidit.

Kuva 29 Öljy 15 min kynttilägraafi (Tradingview)

Kuvassa 29 on öljyn 15 minuutin kynttilägraafi. Öljyn muutaman viikon nousutrendi kääntyi takaisin laskuun ja näkemys oli shorttina. Graafilta nähdään, että hinta on muutaman kerran käynyt lähellä lyhyempää EMA 50:stä ja suunnittelin ostotoimeksiannon toteutuvan hieman ennen EMA 50:sta. Ajoitus onnistui loistavasti ja toimeksianto toteutui ennen kello 10. Ei mennyt kuin 45 minuuttia ja hinta olikin jo saavuttanut asettamani take-profit tason. tuottoa kertyi 20 € ja treidin riski/tuotto-suhde oli 1:2. Toimeksiannon suunnittelu onnistui loistavasti ja treidi itsessään meni juuri niin kuin ajattelinkin.

Kuva 30 Kulta 5 min Kynttilägraafi (Tradingview)

Päivän toisen treidin tein iltopäivällä kullalla. Kullan trendi oli myös muuttunut pieneen laskutrendiin ja näkemys oli myös shorttina. Kuvasta 30 nähdään, että hinta on muutaman kerran käynyt koskettamassa EMA 100:sta, joka toimi hyvänä hinnan vastustasona. Suunnittelin toimeksiantoa siten, että osto tehtäisiin hinnan ollessa liukuvien keskiarvojen välissä. Ajoitus onnistui ja toimeksianto toteutui ennen klo 15. Hinta lähti heti hyvin laskuun ja hinta kävi todella lähellä asettamaani take-profit tasoa, mutta suunta muuttui ja hinta päätyi lopulta stop-loss tasoon. Tällaiset treidit ovat psykologisesti välillä todella haastavia. Hinta käy lähellä omaa tavoite tasoa, mutta treidi päätty lopulta tappiolliseksi. Treidin jälkeen huomasin taas katumuksen tunteita ja pohdin, että miksen myynyt voittoja jo hinnan ollessa lähellä omaa tavoite tasoa. Tunnepurkauksen kuitenkin käsittelin hyvin ja hyväksyin sen, ettei treidit aina onnistu. Jälkikäteen kynttilägraafia katsellessa olisi jo aikaisemmin pitänyt huomata, että hinta liikkuu jo kello 12 eteenpäin sivuttain ja uusi matalampia pohjia ei enää

muodostunut sekä mahdollinen trendin käänös on tulossa. Tämän jos olisin huomannut en toimeksiantoa olisi todennäköisesti edes tehnyt ja tappioilta olisin välttynyt.

5.5 Treidauspäivä 6

Kassa alussa	2,000 €
Tuotto €/%	59 € 2.95%
Kassa lopussa	2,059 €

Päivän tuotto €/%	22 €	1.08%
-------------------	------	-------

Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Unlimited Turbo		Tuotto/ €	Tuotto %	Systemi
					Ostohinta	Myyntihinta			
Treidauspäivä 6	30.1.2023	Kulta	LONG	100	1.72 €	1.68 €	(4.00 €)	-0.20%	G/D-Cross
Treidauspäivä 6	30.1.2023	Öljy	SHORT	250	0.72 €	0.84 €	30.00 €	1.50%	T/V-Taso
Treidauspäivä 6	30.1.2023	Kulta	LONG	100	1.70 €	1.66 €	(4.00 €)	-0.20%	G/D-Cross

Kuva 31 Treidauspäivä 6 yhteenveto

Maanantai 30.1 oli treidauspäiväkirjan kuudes päivä. Päivänä tehtiin kolme treidiä, josta kaksi oli tappiollista ja yksi voitollinen. Treidauspäivän pituudeksi tuli noin 9 tuntia. Päivä päättyi kuten kuvasta 31 nähdään, niin voitollisena ja päivän tuotto oli 22 € ja 1,08 %. Öljyllä sain tehtyä loistavan short positio treidin loistavalla 1:3 riski/tuottosuhteella. Kullan kanssa yritin heti aamusta sekä ilta-päivällä uudestaan long toimeksiantoa kultainen risti kuviolla, mutta kuitenkin tuloksetta. Pääasiassa päivä oli onnistunut ja salkun kokonaistuotto on tähän mennessä kasvanut 59 € ja 2,95 %. Katson tarkemmin onnistuneen öljyn treidin sekä toisen tappiollisista kullan treideistä.

Kuva 32 Kulta 15 min kynttilägraafi (Tradingview)

Kulta jatkoj edelleen isossa kuvassa nousutrendiä ja ensimmäistä treidiä lähdin suunnittelemaan jo hyvissä ajoin aamulla ennen markkinapaikan avautumista. Kuten kuvasta 32 nähdään, niin hinta tehnyt aamusta hyvän nousun liukuvien keskiarvojen päälle ja toimeksiantoa lähdin toteuttamaan kultainen risti systeemillä. Lähdin treidiin kuitenkin hieman pienemmällä positiolla, koska hinta oli aiemmin pomppinut liukuvien keskiarvojen välissä, joten epävarmuutta hinnan nousuun oli. Toimeksiannon toteutin lähes heti markkinapaikan avauduttua klo 9.15. Toimeksiannon tehtyä tuli lähes heti huomattua, että näkemys hinnan kääntymisestä nousuun oli väärä. Noin 15 minuutin kulluttua hinta päätyi asettamaani stop-loss tasoon, ja päivän ensimmäinen treidin myin tappiolla. Ilta-päivällä klo 16 aikaan tein vielä samantyyllisen toimeksiannon 5 minuutin kynttilägraafilla, mutta lopputulos oli samanlainen kuin tässä. Molemmat treidit tein pienemmällä positiolla hinnan liikkeen epävarmuuden johdosta, joten tappiot eivät rasittaneet salkkua paljon.

Kuva 33 Öljy 15 min kynttilägraafi (Tradingview)

Öljyn hinta oli laskutrendissä ja EMA 50 oli toiminut aikaisemmin hyvänä vastustasona. Toimeksiannon toteuttaisin, kun hinta osuu EMA 50 uudestaan. Öljyn suhteen epävarmuutta hinnan liikkeistä ei ollut ja positiokoon astin isommaksi. Kuten kuvasta 33 voidaan todeta, niin noin klo 11 jälkeen toimeksianto toteutui ja hinta lähtikin siitä lyhyesti alaspäin. Tämän jälkeen suunta muuttui ja hinta kävi jo todella lähellä asettamaani stop-loss tasoa. EMA 100 toimi kuitenkin pidemmän aikaan loistavana vastustasona ja lopulta noin 2 tunnin sivuittaisliikkeen jälkeen nähtiin nopea sekä jyrkkä lasku tavoitehintaan asti. Treidi onnistui lopulta hyvin ja tuottokin oli loistava 30 €. Näkemykseni suuremmalle 1:3 riski/tuottosuhteelle oli, ettei öljyn hinnassa ollut nähty vielä suurempaa laskua lyhyemmän nousutrendin jälkeen ja siksi uskalsin tavoitella suurempaa tuottoa.

5.6 Treidauspäivä 7

Treidauspäivä 7 ja kyseessä tiistai 31.1. Päivän aikana en valitettavasti saanut tehtyä yhtään treidiä. Kullan graafilta ei löytynyt ollenkaan hyviä ostopaikkoja, kun taas öljyllä suunnittelin tekeväni treidin, mutta ajoituksessa en onnistunut. Tarkastelen vielä tarkemmin kuvasta 34 päivän graafeja sekä hintaliikkeitä ja miksi en toimeksiantoja tehnyt.

Kuva 34 Kullan ja öljyn kynttilägraafit 31.1 (Tradingview)

Kuvasta 34 nähdään vasemmalla puolella kullan 15 min kynttilägraafi ja oikealla öljyn 15 min kynttilägraafi. Kullan osalta aamupäivä oli 15 minuutin kynttilägraafilla laskua ja, koska näkemys oli niin 1 h, 4 h sekä 1 päivän kynttilägraafeilla nousutrendissä, niin toimeksiantoa en lähtenyt suunnittelemaan tai tekemään. Iltapäivällä hinta lähti nousemaan ja jatkoi nousuaan koko loppu päivän. Kuitenkaan loppupäivänkään aikana mitään hyvää ostopaikkaa en löytänyt. Öljyn osalta näkemys oli laskutrendissä ja short toimeksiantoa lähdin suunnittelemaan heti aamusta. Tavoitteena oli, että hinta olisi noussut EMA 50 yläpuolelle kuvassa näkyvän harmaan viivan kohdalle, niin kuin aikaisemmissakin kosketuksissa oli tapahtunut. Hinta kävi lähellä EMA 50:stä ja lähti tästä nopeaan laskuun. Ajoituksessa en siis onnistunut ja tällä kertaa toimeksiantoa en saanut tehtyä. Iltapäivällä olisi ollut vielä mahdollisuus tehdä short toimeksianto, kun hinta nousi liukuvien keskiarvojen kohdalle. Kuitenkin kyseessä oli 5 kerta, kun hinta koskettaa liukuvia keskiarvoja ja koin tässä kohtaa paremmaksi olla tekemättä toimeksiantoa. Koska ei tuki- tai vastustasot ikuisuutta kestä ja on välttämätöntä, että jossain vaiheessa ne rikkoontuvat. Oma näkemys tästä olikin oikea ja hinta nousikin iltapäivän aikana liukuvien keskiarvojen päälle. Välillä näitä päiviä tulee treidatessa, kun mitkään omat systeemit tai säännöt ei toteudu markkinalla ja joutuu vain katselemaan. Treidauspäivän pituus oli noin 9 h, joten kärsivällisyyttä vaadittiin, etten alkanut ahneeksi ja hakenut väkisin treidejä.

5.7 Treidauspäivä 8

Kassa alussa	2,000 €
Tuotto €/%	64 € 3.20%
Kassa lopussa	2,064 €

Päivän tuotto €/%	5 €	0.24%
-------------------	-----	-------

Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Unlimited Turbo		Tuotto/ €	Tuotto %	Systemi
					Ostohinta	Myyntihinta			
Treidauspäivä 8	1.2.2023	Öljy	SHORT	100	1.06 €	1.02 €	(4.00 €)	-0.20%	T/V-Taso
Treidauspäivä 8	1.2.2023	Kulta	LONG	100	1.79 €	1.79 €	0.00 €	0.00%	G/D-Cross
Treidauspäivä 8	1.2.2023	Öljy	SHORT	100	1.08 €	1.17 €	9.00 €	0.45%	T/V-Taso

Kuva 35 Treidauspäivä 8 yhteenveto

Treidauspäivä 8 oli keskiviikko ensimmäinen päivä helmikuuta. Sain päivän aikana tehtyä 3 treidiä, joista kaksi öljyllä ja yksi kullalla. Päivän aloitin aamulla markkinan nykytilan katsauksella ja ensimmäiset toimeksiannot sain tehtyä iltapäivällä. Päivän tuotto oli 5 € ja salkku kasvoi edellisestä päivästä 0,24 %. Salkun kokonaistuotto tällä hetkellä 64 € ja 3,2 %. Päivä oli ajallisesti hieman muita pidempi ja tunteja päivälle kertyi noin 10. Käyn seuraavaksi toimeksiannot yksityiskohtaisemmin läpi.

Kuva 36 Öljy 5 min kynttilägraafi (Tradingview)

Öljyn hinta jatkoi samalla kaavalla kuin muinakin päivinä laskutrendissä. Kuvassa 36 on päivän molemmat treidit öljystä. Päivän ensimmäistä treidiä lähdin suunnittelemaan öljyn 5 minuutin kynttilägraafilta. 12 jälkeen saatiin vahvistus, että liukuvat keskiarvot toimivat hinnan vastustasona ja seuraavalla kosketuksella tekisin toimeksiannon. Lähdin toteuttamaan toimeksiantoa hieman

pienemmällä positiolla, koska hinta oli aiemmin liikkunut sivuttain liukuvien keskiarvojen välissä ja pientä epävarmuutta itselläni oli hinnan liikkeistä. Toimeksianto toteutui noin kello 13.30 ja saman tien hinta rikkoi liukuvat keskiarvot. Näin ollen stop-loss taso saavutettiin hyvin nopeasti ja päivälle sain ensimmäisen tappion 4 €. Luottoa itselläni oli kuitenkin laskuun vielä ja päivän toinen short toimeksianto saatiin kello 17.30 aikoihin. Samalla kaavalla, kuin aikaisemmin päivällä eli ensimmäinen kosketus varmisti vastustason toimivuuden ja toisella kerralla sain toimeksiannon tehtyä. Halusin toimeksiannon toteutuvan hieman alle EMA 50:n, että ajoituksessa onnistuisin. Ajoitus olikin loistava ja hinta kävi vain koskettamassa EMA 50:sta, jonka jälkeen lähti laskuun. Tuntia myöhemmin pääsin asetettuun tavoitteeseen ja toinen öljyn treidi oli voitollinen. Suunnittelussa sekä treidissä onnistuin ja onneakin oli mukana ajoituksen kanssa. Toisen treidin riski/tuottosuhde oli 2:2.25 ja tuottoa kertyi 9 €.

Kuva 37 Kulta 5 min kynttilägraafi (Tradingview)

Kullan treideissä en ole oikein päiväkirjan aikana onnistunut ja hinnanliikkeetkin on ollut hieman heikompia. Kuvassa 37 kullan 5 min kynttilägraafi ja näkemys sama kuin muinakin päivinä eli nousutrendi ja long positio. Lähdin suunnittelemaan, mikäli kultainen risti kuvio toteutuu, niin toteutan toimeksiannon. Hyvin samaan aikaan, kuin ensimmäisen öljyn treidin tein, niin kullankin graafilla toimeksianto toteutui. Hinta lähti ylöspäin, mutta valitettavasti nousu jäi vajaaksi. Lopulta päätin 3 tunnin jälkeen, että nostan stop-loss tason ostohinnan kohdalle. Myynti toteutui kuvassa näkyvän punaisen viivan kohdalla. Spreadin ollessa 0,01 € ja myin treidin hieman korkeammalta kuin ostin niin treidi oli nollatulostreidi, joten voittoa tai tappiota ei muodostunut. Mielestäni näkemys treidiin oli oikea ja toimeksianto suunnittelin hyvin, mutta tällä kertaa take-profit taso oli liian korkea ja hinta ei sinne kyennyt.

5.8 Treidauspäivä 9

Kassa alussa	2,000 €
Tuotto €/%	100.0 € 5.00%
Kassa lopussa	2,100.00 €

Päivän tuotto €/%	36 €	1.74%
-------------------	------	-------

Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Unlimited Turbo		Tuotto/ €	Tuotto %	Systeemi
					Ostohinta	Myyntihinta			
Treidauspäivä 9	2.2.2023	Öljy	SHORT	250	0.56 €	0.64 €	20.00 €	1.00%	T/V-Taso
Treidauspäivä 9	2.2.2023	Öljy	SHORT	200	0.63 €	0.71 €	16.00 €	0.80%	T/V-Taso

Kuva 38 Treidauspäivä 9 yhteenveto

Treidauspäivä 9 ja koko päiväkirjan tuottoisin päivä tähän mennessä. Kyseessä oli torstai 2.2 ja treidejä päivän aikana sain tehtyä kaksi molemmat öljyllä. Kuvassa 38 on yhteenveto päivästä. Päivän tuotto oli 36 € sekä salkku kasvoi edellisestä päivästä 1,74 %. Molemmat treidit tehtiin short-tina ja systeeminä toimi vastustaso. Koko kassan tuotto on saatu 5 %, mikä oli tavoitteena treidauspäiväkirjalle. Kullan osalta hyviä ostopaikkoja ei löytynyt ja hinta liikkui sivuttain lähes koko päivän. Analysoin seuraavaksi molemmat öljyn treidit vielä tarkemmin kuvasta 39.

Kuva 39 Öljy 5 min kynttilägraafi (Tradingview)

Kuvasta 39 nähdään öljyn 5 minuutin kynttilägraafi. Näkemys ei edelleenkään ollut muuttunut ja toimeksiantoa lähdin suunnittelemaan short positiona. 100 EMA toiminut aiemmin hyvänä vastustasona ja ensimmäisen toimeksiannon suunnittelin toteutuvan, kun seuraavan kerran hinta koskee lyhyempää EMA 50:sta. Noin 10.30 jälkeen toimeksianto toteutui ja hinta lähtikin hyvin laskuun. Hinta liikkui edes takaisin ja kävi koskettamassa 3 kertaa liukuvia keskiarvoja ennen kuin se pääsi

asettamaani tavoite hintaan. Onnistunut treidi ja tästä lähdin hyvällä itseluottamuksella suunnittelemaan uutta short treidiä öljyllä. Hinta oli jo monta kertaa käynyt koskemassa vastustasoa, ja epävarma olin siitä haluanko enää toimeksiantoa tehdä. Päädyin kuitenkin rohkeasti sen tekemään, mutta hieman pienemmällä positiokoolla ja tällä kertaa se kannatti. Kello 16 hinta nousi uudestaan kohti liukuvia keskiarvoja ja toimeksianto toteutui. Treidi päättyi nopeasti noin 35 minuutin jälkeen asettamaani take-profit tasolle ja päivän toisenkin treidin sain voitollisena myytyä. Molemmissa treideissä riski/tuottosuhte oli 1:2 ja tuottoa kertyi yhteensä 36 €. Kokonaisuudessaan päivä oli mielestäni oikein onnistunut ja salkun kokoa sain kasvatettua hyvin. Treidauspäivän pituudeksi tuli noin 8 h.

5.9 Treidauspäivä 10

Kassa alussa	2,000 €
Tuotto €/%	97.5 € 4.88%
Kassa lopussa	2,097.50 €

Päivän tuotto €/%	(2.50 €)	-0.12%
-------------------	----------	--------

Unlimited Turbo									
Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Ostohinta	Myyntihinta	Tuotto/ €	Tuotto %	Systemi
Treidauspäivä 10	3.2.2023	Öljy	SHORT	250	0.68 €	0.67 €	(2.50 €)	-0.13%	T/V-Taso

Kuva 40 Treidauspäivä 10 yhteenveto

Päiväkirjan viimeinen ja 10 treidauspäivä. Kyseessä oli perjantai 3.2 ja päivä oli muita huomattavasti lyhyempi. Aloitin aamulla jo ennen kello 9 markkinan katsauksella ja lopetin päivän iltapäivällä kello 2 aikaan eli päivän pituudeksi tuli noin 5 h. Päivän aikana sain tehtyä yhden treidin öljyllä. Yritin jatkaa samasta mihin edellisenä päivänä jäin, mutta tällä kertaa treidi ei onnistunut. Tappiota päivälle kertyi 2,5 € ja salkun lopulliseksi tuotoksi jäi 97,5 €. Öljyn treidin myin ostohinnan kohdalla ja yritin saada nollatulos treidiä, mutta spreadin ollessa 0,01 € jäin tästä kaupasta hieman tappiolle. Kullan hinta oli lähtenyt laskuun ja sieltä aamupäivällä yritin saada short treidiä, mutta ajoituksen kanssa epäonnistuin ja täten toimeksianto jäi tekemättä. Tarkastelen vielä tarkemmin päivän ainoan öljyn treidin kuvasta 41.

Kuva 41 Öljy 5 min kynttilägraafi (Tradingview)

Öljyn hinta oli eillisen illan ja yön aikana tehnyt pienen nousun, ja tämän jälkeen lähtenyt takaisin laskuun. Kuvasta nähdään öljyn 5 min kynttilägraafi ja toimeksiantoa lähdin suunnittelemaan jo ennen markkinan avausta. EMA 100 toimi vastustasona ja ennen kello 9 kävikin sitä koskettamassa. Suunnitelmani oli se, että mikäli hinta on lähellä liukuvia keskiarvoja heti markkinan avauduttua, niin toteuttaisin short toimeksiannon saman tien. Hinta lähti kosketuksen jälkeen laskuun, mutta nousi vielä kerran kello 9.15 koskettamaan EMA 100:sta. Toimeksiannon sain toteutettua ja ajoitettua lähes heti markkinan avauduttua noin kello 9.20. Tästä hinta lähtikin hyvin laskuun ja treidi näytti tunnin jälkeen jo todella hyvältä. Kuitenkin jonkinlainen tukitaso öljyn hinnassa 81.40 \$ kohdalla oli ja hinta teki todella vahvan ja jyrkän nousevan kynttilän. Pohdin tämän jälkeen, että hinta varmaankin kääntyy nousuun ja mietin milloin treidi olisi järkevä myydä. Vastustaso vielä piti ja hinta kääntyi hetkellisesti laskuun. Olin kuitenkin jo päättänyt, että mikäli hinta ylittää 100 EMA:n niin myynnin toteuttaisin. Hieman ennen kello 11 hinta jälleen sai vahvan nousevan kynttilän, mutta palasi tämän jälkeen vielä liukuvien keskiarvojen alle. Lopulta kello 11 jälkeen toteutin myynnin ostohinnan kohdalla ja treidistä kertyi tappiota spreadin verran 2.50 €. Ratkaisuni oli tässä tilanteessa oikea, koska seuraava kynttilä olisikin saavuttanut jo alkuperäisen stop-loss tason. Riski/tuotto-suhde treidissä oli 1:2 ja tappiota salkkuun nähden tuli 0,12 %. Näkemykseni ja suunnitelmani treidistä oli mielestäni ihan hyvä, mutta täysin asettamalleni take-profit tasolle hinta ei päässyt. Tällä kertaa olin kuitenkin hyvin hereillä riskien- ja kassanhallinnan kanssa ja pystyin minimoimaan tappiot.

5.10 Yhteenveto

Kassa alussa	2,000 €	
Tuotto €/%	97.5 €	4.88%
Kassa lopussa	2,097.50 €	

Treidauspäivä	Pvm	Tuote	Positio	Määrä/kpl	Unlimited Turbo		Tuotto/ €	Tuotto %	Systeemi
					Ostohinta	Myyntihinta			
Treidauspäivä 1	18.1.2023	Öljy	LONG	200	1.04 €	1.15 €	22.00 €	1.10%	T/V-Taso
Treidauspäivä 1	18.1.2023	Kulta	LONG	100	1.80 €	1.89 €	9.00 €	0.45%	G/D-Cross
Treidauspäivä 4	24.1.2023	Kulta	LONG	100	1.26 €	1.22 €	(4.00 €)	-0.20%	T/V-Taso
Treidauspäivä 5	25.1.2023	Öljy	SHORT	250	0.41 €	0.49 €	20.00 €	1.00%	T/V-Taso
Treidauspäivä 5	25.1.2023	Kulta	SHORT	250	1.68 €	1.64 €	(10.00 €)	-0.50%	T/V-Taso
Treidauspäivä 6	30.1.2023	Kulta	LONG	100	1.72 €	1.68 €	(4.00 €)	-0.20%	G/D-Cross
Treidauspäivä 6	30.1.2023	Öljy	SHORT	250	0.72 €	0.84 €	30.00 €	1.50%	T/V-Taso
Treidauspäivä 6	30.1.2023	Kulta	LONG	100	1.70 €	1.66 €	(4.00 €)	-0.20%	G/D-Cross
Treidauspäivä 8	1.2.2023	Öljy	SHORT	100	1.06 €	1.02 €	(4.00 €)	-0.20%	T/V-Taso
Treidauspäivä 8	1.2.2023	Kulta	LONG	100	1.79 €	1.79 €	0.00 €	0.00%	G/D-Cross
Treidauspäivä 8	1.2.2023	Öljy	SHORT	100	1.08 €	1.17 €	9.00 €	0.45%	T/V-Taso
Treidauspäivä 9	2.2.2023	Öljy	SHORT	250	0.56 €	0.64 €	20.00 €	1.00%	T/V-Taso
Treidauspäivä 9	2.2.2023	Öljy	SHORT	200	0.63 €	0.71 €	16.00 €	0.80%	T/V-Taso
Treidauspäivä 10	3.2.2023	Öljy	SHORT	250	0.68 €	0.67 €	(2.50 €)	-0.13%	T/V-Taso

Kuva 42 Treidauspäiväkirjan yhteenveto

Kuvassa 42 on nähtävillä kaikki treidauspäiväkirjan aikana tehdyt treidit. Päiviä oli yhteensä 10 ja treidejä kertyi yhteensä 14 kappaletta. Yksittäisen treidauspäivän pituudeksi keskimäärin tuli noin 8 tuntia. Tavoitteenani oli 5 % salkun kasvu. Tuottoa kertyi 97,50 € ja salkku kasvoi 4,88 %, joten täysin en päässyt asettamaani tavoitteeseen.

Treidit	Voitolliset	Tappiolliset	Tasan	Yhteensä
kpl	7	6	1	14
Tuotto €	126.00 €	-28.50 €	0.00 €	97.50 €
%	50.00%	42.86%	7.14%	100.00%

Kuva 43 Treidien erottelu

Kuvasta 43 on treidit eroteltuna voitollisiin, tappiollisiin ja nollatulostreideihin. 14 treidistä 7 oli voitollisia, 6 tappiollisia ja 1 nollatulostreidi. Tavoitteenani oli vähintään 50 % voittoprosentti treideistä ja voittoprosentiksi muodostui lopulta 50 %, joten asettamassani tavoitteessa onnistuin. 7 voitollisesta treidistä tuottoa kertyi 126 € ja 6 tappiollisesta treidistä tappiota kertyi vain 28,50 €. Riskien ja kassanhallinnassa onnistuin myös hyvin ja pystyin minimoimaan tappiot mahdollisimman pieniksi. Treidauspäiväkirja oli ennen kaikkea voitollinen ja asettamissani tavoitteissakin lähes onnistuin, joten olen mielestäni ihan tyytyväinen lopputulokseen. Seuraavassa kappaleessa pohdin tarkemmin tutkimuksen onnistumista, strategian toimivuutta ja kehittämistä, psykologisia haasteita sekä omaa oppimista.

6 Pohdinta

Tutkimuksen toiminnallisessa osuudessa tavoitteena oli luoda esimerkinomainen treidausstrategia liukuville keskiarvoille ja selvittää 10 päivän treiduspäiväkirjan aikana onko sen avulla mahdollista tehdä tuottoa. Treidaamiselle asettamani tavoitteet oli vähintään 50 % voittoprosentti sekä 5 % salkun kasvu. Voittoprosentiksi muodostui 50 %, joten voidaan todeta strategialla olevan positiivinen odotusarvo. 5 % salkun kasvusta jäin hieman tavoitteesta, mutta kokonaisuudessaan tutkimus oli mielestäni onnistunut. Strategian rakennuksessa otin huomioon hyvän strategian ominaisuuksia ja opinnäytetyöstä muodostui aktiivisemmasta kaupankäynnistä kiinnostuneille hyvä näkemys siitä, miten strategian voi rakentaa sekä millä tavalla sitä voi markkinalla hyödyntää.

Salkun tuottoprosenttia 4,88 % voidaan verrata esimerkiksi indekseihin kyseiseltä 2 viikon ajan jaksolta. S&P 500 indeksi kasvoi noin 3,5 % ja OMX Helsinki 25 indeksi 1,2 %. Eli treidaamalla pystyin tekemään parempaa tuottoa verraten näihin indekseihin, joten siinäkin mielessä treiduspäiväkirja oli onnistunut.

2000 € salkun tuotto oli 4,88 % ja 97,50 €. On selvää, ettei tämän kokoisella salkulla ja riskinotto-kyvyllä voi ammattilaisena työkseen päivätreidausta harjoittaa. Mikäli päivätreidaukseen käyttää päivittäin aikaa yli 8 tuntia on sen tuotettava enemmän kuin muutamia kymmeniä euroja, jotta se olisi kannattavaa. Kuitenkin tuottoprosentti 4,88 % kertoo, että mikäli treidaussalkun koko olisi esimerkiksi ollut 100 000 €, niin kyseisellä tuottoprosentilla tuottoa euroissa olisi kertynyt 4880 €. Tällaisilla summilla treidausta olisi jo mahdollista harjoittaa pääelinkeinona.

Treidaamisessa ja tässäkin työssä olevista voitoista on maksettava pääomatuloveroa. Pääomatuloveroprosentti on 30 % 30 000 euroon saakka ja tämän summan ylittävältä osalta 34 %. Treiduspäiväkirjassa saadusta tuotosta 97,50 € on maksettava 30 % pääomaverro. Verojen jälkeen tuottoa itselleni jäi siis 68,25 €.

$$97,50 \text{ €} \times 30 \% = 29,25 \text{ €}$$

$$97,50 \text{ €} - 29,25 \text{ €} = 68,25 \text{ €}$$

6.1 Strategian toimivuus ja kehittäminen

Itselleni pieneksi pettymykseksi jäi treidien vähyyys. Oletin treidejä kertyvän noin 3–5 päivään, mutta vain kahtena päivänä sain tehtyä 3 treidiä. Eli strategia ei antanut niin paljon signaaleja mitä ajattelin. Kehittäisin itse strategiaa vielä siten, että signaaleja muodostuisi enemmän ja markkinan hinnanliikkeitä hyödynnettäisiin lisää. Muilta osin strategia oli mielestäni toimiva ja sillä pystyttiin tekemään tuottoa. Tarkastelen vielä treidit tarkemmin eroteltuna kohde-etuuksiin ja systeemeihin.

Kuvassa 44 on esitelty treidit eroteltuna molempiin kohde-etuksiin ja systeemeihin. Treideistä noin 57 % tehtiin öljyllä, mikä tuotti 110,50 € ja noin 43 % kullalla, joista tappiota kertyi 13 €. Kulta oli koko 10 päivän ajan hieman heikompi hinnanliikkeissä ja hyviä ostopaikkoja oli vaikea löytää. Se näkyy myös tuloksessa, jossa 6 treidistä 4 oli tappiollisia, yksi nollatulostreidi ja vain 1 voitollinen. Öljy toimi treidasupäiväkirjassa paljon paremmin ja 8 treidistä 6 oli voitollisia ja vain 2 tappiollisia. Öljyn hinta liikkui hyvin ja ostopaikat hyödynsin loistavasti. Treidaspäiväkirjan onnistumiset sain tehtyä öljyllä ja pettymykseksi jäi kullan heikot hinnanliikkeet sekä epäonnistuneet treidit.

Kohde-etuudet	Öljy	Kulta	Yhteensä
Treidit	8	6	14
Treidit %	57.14%	42.86%	100.00%
Tuotto €	110.50 €	-13.00 €	97.50 €
T/V-Taso	8	2	10
G/D-Cross	0	4	4

Kuva 44 Kohde-etuksien erottelu

14 treidistä 10 tehtiin tuki- ja vastustaso säännöllä ja vain 4 kultainen/kuoleman risti säännöllä. Olen itse treidannut noin vuoden verran ja hyödyntänyt paljon liukuvia keskiarvoja tuki- ja vastustasoina, joten todennäköisesti tämän takia tuki- ja vastustaso sääntöä on ollut helpompi käyttää ja tämän takia käytetty suurimmassa osassa treidejä. 10 tuki- ja vastustaso säännöllä tehdystä treidistä 6 oli voitollisia ja 4 tappiollisia. Systeemi toimi erityisen hyvin öljyn kanssa, josta suurimman osan tuotoista sain. Systeemiä on kuitenkin kehitettävä vielä tutkimalla historiatietoja, jotta virheellisiä signaaleja tunnistetaan paremmin ja tuottoa pystyisi tekemään systemaattisesti.

Kultainen/kuoleman risti kuviota käytin paljon vähemmän. 4 treidistä 1 oli voitollinen, 2 tappiollista sekä 1 nollatulostreidi. Esimerkiksi öljyn kohdalla tätä systeemiä ei ollut käytetty kertaakaan ja näin jälkikäteen katsottuna markkinaa siellä olisi ollut monta tilaisuutta sääntöä hyödyntää, mutta en ollut näitä ostopaikkoja havainnoinut. Tämän säännön hallitsemiseen tarvitsen opettelua vielä paljon, jotta pystyn tunnistamaan sekä hyödyntämään osto- ja myyntisignaaleja. Kullan kynttilägraafilta tätä systeemiä hyödynsin 4 kertaa ja liian paljon se antaa virheellisiä signaaleja. Kehittämistä vaaditaan paljon ja kenties, jonkun teknisen analyysin indikaattorin lisäksi toimeksiantojen toteuttamiseen kultainen/kuoleman risti kuvion lisäksi. Tämä voisi helpottaa osto ja myyntipaikkojen löytämistä sekä virheellisten signaalien havainnoimista.

Strategialle luoduista säännöistä treidauksessa tuki- ja vastustaso oli toimiva ja kultainen/kuoleman risti ei eli kehittämistä ja opettelua on vielä paljon. Systeemien kehittämisen ja omien virheiden oppimisen kautta kasvaa mahdollisuus tehdä tulevaisuudessa tuottoa systemaattisesti ja kehittyä voitolliseksi treidaajaksi.

6.2 Psykologiset haasteet

Psykologian merkitys on valtava treidauksessa ja koin itsekkin treidauspäiväkirjan aikana paljon erilaisia tunteita, kuten pelkoa ja katumusta. Salkun koko oli maltillinen 2000 € ja treidien tappiot ja tuotot pyöri muutamista euroista kymmeneen euroihin. Suuria pelon tunteita pääoman menettämiseen ei omasta mielestä ollut pienten summien takia, mutta niin se pitääkin olla. Treidauksessa niin kuin sijoittamisessakin on aina oltava valmiina siihen, että tappioita tulee ja sijoitettua pääomaa ei välttämättä saa takaisin. Pelon tunteita kuitenkin huomasin, kun muutamia tappioita olin kärsinyt putkeen ja tämän jälkeen olisi pitänyt tehdä uusia toimeksiantoja. Pelkona oli, ettei luotu strategia toimi ja tutkimus epäonnistuisi omasta mielestäni. Käytännön treidaamisessa tämä näkyi, etten välttämättä uskaltanut tehdä päätöstä toimeksiannosta tai asetin positio koon aivan minimiin tappioiden pelossa. Katumuksen tunteet olivatkin seuraus tästä, kun en uskaltanut tehdä toimeksiantoa ja hinta liikkui lopulta siihen suuntaan kuin alun perin ajattelin. Aikaisemmin treidausuran alusani kärsin ahneudesta ja ylitreidaamisesta. Tein väkisin treidejä, vaikka oman strategiani signaaleja ei muodostunut. Tästä olen päässyt eroon, mutta treidauspäiväkirjassa olin taas ehkä liian varovainen ja siksi treidejäkin tuli hieman vähemmän kuin ajattelin. Kokonaisuudessaan pysyin strategiassa ja pystyin pitämään tunteet kurissa sekä ne ei päässyt vaikuttamaan negatiivisesti treidauspäätöksiin. Treidaaminen ja omien psykologisten haasteiden hallitseminen vaatii paljon aikaa ja opettelua, jotta ne eivät pääsisi vaikuttamaan omiin treidauspäätöksiin.

6.3 Oman oppimisen arviointi

Olin opiskellut treidaamista sekä teknistä analyysiä jo ennen opinnäytetyön tekemistä, joten aihe ei ollut täysin vieras itselleni. Ymmärrystä sekä kokemusta aiheesta oli siis jo kertynyt hieman. Työn aikana opin kuitenkin entistä enemmän treidaamisesta ja teknisestä analyysistä sekä ennen kaikkea itsestäni treidaajana. Eniten oppia kertyi kuitenkin kassan- ja riskienhallinnan merkityksestä sekä psykologiasta ja sen hallitsemisesta. Opin miten suuri merkitys treidaamisessa mahdolliseen onnistumiseen on se, kuinka hallita omaa kassaa sekä riskejä ja miten tunnistaa psykologisia haasteita sekä millä tavoin käsitellä niitä.

Lisäksi työn kautta ymmärsin hyvän treidausstrategian ominaisuuksia sekä millä tavoin strategiaa voi rakentaa. Opinnäytetyön tekeminen on kasvattanut ja kehittänyt osaamistani entisestään treidaamisesta sekä teknisestä analyysistä. Yksi tulevaisuuden tavoitteistani onkin toimia jokin päivä ammatikseni treidaajana. Tämä vaatii kuitenkin vielä paljon työtä ja opettelua, jotta tavoitteessa onnistuisin.

Lähteet

- Ankelo, J. 2018. Ensiaskleet ammattimaiseen treidaamiseen. Luettavissa: <https://www.sijoitus-tieto.fi/sijoitusartikkelit/ensiaskeleet-ammattimaiseen-treidaamiseen>. Luettu: 5.10.2022.
- Blomster, H. 2018. Miksi sijoittaa? Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2018/02/miksi-sijoittaa/>. Luettu: 6.2.2023.
- Blomster, H. 2020. Miten osakemarkkinat toimivat? Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2020/06/osakemarkkinat/>. Luettu 4.10.2022.
- Chen, J. 2022. Trendline: What it is, How to use it in Investing, With Examples. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/t/trendline.asp>. Luettu: 7.11.2022.
- Cleaver, A. 2021. Teknisen analyysin perusteet. Luettavissa: <https://www.etoro.com/fi/news-and-analysis/copytrader/teknisen-analyysin-perusteet/>. Luettu 18.11.2022.
- Dolan, B. 2022. MACD Indicator Explained, with Formula, Examples, and Limitations. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/m/macd.asp>. Luettu 19.11.2022.
- Fernando, J. 2022. Relative Strength Index (RSI) Indicator Explained With Formula. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/r/rsi.asp>. Luettu 18.11.2022.
- Folger, J. 2021. Investing vs. Trading: What's the difference? Luettavissa: <https://www.investopedia.com/ask/answers/12/difference-investing-trading.asp>. Luettu: 4.10.2022.
- Hayes, A. 2022. Technical Analysis: What it is an How to use it in Investing. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/t/technicalanalysis.asp>. Luettu. 30.10.2022.
- Hayes, A. 2021. What is Volume of a stock, and Why Does It Matter to Investors? Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/v/volume.asp>. Luettu 19.11.2022.
- Huovinen, H. 2020. Treidaamisen tärkeimmät psykologiset tekijät ja kompastuskivet. Luettavissa: <https://www.salkunrakentaja.fi/2020/07/treidaaminen-psykologia/>. Luettu: 17.10.2022.
- Investopedia 2022. Golden Cross vs. Death Cross: What's the Difference? Luettavissa: <https://www.investopedia.com/ask/answers/121114/what-difference-between-golden-cross-and-death-cross-pattern.asp>. Luettu: 9.1.2023.
- Knüpfer, S. & Puttonen, V. 2018. Moderni rahoitus. 10. uudistettu painos. Alma Talent. Helsinki.

- Kuepper, J. 2021. Risk Management Techniques for Active Traders. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/articles/trading/09/risk-management.asp>. Luettu 11.1.2023.
- Milton, A. 2022. How to Choose a Trading Style That Suits Your Personality. Luettavissa: <https://www.thebalancemoney.com/choosing-a-trading-style-1031062>. Luettu: 6.2.2023.
- Milton, A. 2021. How To Read a Candlestick Chart. Luettavissa: <https://www.thebalancemoney.com/how-to-read-a-candlestick-chart-1031115>. Luettu: 7.11.2022.
- Mitchell, C. 2022a. Create Your Own Trading Strategies. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/articles/trading/10/create-trading-strategies.asp>. Luettu: 3.1.2023.
- Mitchell, C. 2022b. How to use a Moving average to buy Stocks. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/articles/active-trading/052014/how-use-moving-average-buy-stocks.asp>. Luettu: 9.1.2022.
- Murphy, C. 2021. Support and Resistance Basics. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/trading/support-and-resistance-basics/>. Luettu. 18.11.2022.
- Nordnet 2023. Kulut ja palkkiot. Luettavissa: <https://www.nordnet.fi/fi/markkina/nordnet-markets/kulut-ja-palkkiot>. Luettu: 20.2.2023.
- Nordnet Suomi 22.4.2018a. Tekninen analyysi: MACD-indikaattori. Video. Katsottavissa: <https://www.youtube.com/watch?v=JYrt4RrKDtG&t=214s>. Katsottu: 29.11.2022.
- Nordnet Suomi 20.4.2018b. Tekninen analyysi: Liukuvat keskiarvot (SMA ja EMA). Video. Katsottavissa: <https://youtu.be/h9ORlx8gmuE>. Katsottu 19.11.2022.
- Laakso, S. 2018a. Mitä tekninen analyysi on? Alustus tekniseen analyysiin osa 1. Luettavissa: <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/tekninen-analyysi/mita-tekninen-analyysi-on-osa-1/>. Luettu: 31.10.2022.
- Laakso, S. 2018b. Kynttiläkuviot: tekninen analyysi osa 6. Luettavissa: <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/tekninen-analyysi/kynttilakuviot-tekninen-analyysi-osa-6/>. Luettu: 7.11.2022.
- Laakso, S. 2018c. Suosituimmat indikaattorit: tekninen analyysi osa 2. Luettavissa: <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/tekninen-analyysi/indikaattorit-tekninen-analyysi/>. Luettu: 18.11.2022.
- Lepikkö, J. 2020. Treidaa kuin ammattilainen. Nordnet markets. E-kirja. Luettu: 11.10.2022.

Scott, G. 2022. Trading Psychology: Definition, Examples, Importance in Investing. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/terms/t/trading-psychology.asp>. Luettu: 6.2.2023.

Sijoittaja 2022. Teknisen analyysin indikaattorit: Liukuvat keskiarvot. Luettavissa: <https://www.sijoittaja.fi/365299/teknisen-analyysin-indikaattorit-liukuvat-keskiarvot/>. Luettu: 8.2.2023.

Sijoittaminen 2023. Treidaus eli osakkeiden päiväkauppa. Luettavissa: <https://www.sijoittaminen.com/treidaus>. Luettu: 4.1.2023.

Sippola, J. 2022. Kassanhallinnan perusoppimäärä treidaamisessa. Luettavissa: <https://viisas-raha.fi/Näkökulma/Kassanhallinnan-perusoppimäärä-treidaamisessa>. Luettu: 18.10.2022.

Tradingview.com. Luettavissa: <https://www.tradingview.com/>. Luettu 17.2.2023.

Zucchi, K. 2022. 4 Common Active Trading Strategies. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/articles/active-trading/11/four-types-of-active-traders.asp>. Luettu: 6.2.2023.